

Most lássuk, mi az egyik és mi a másik §-ra való hivatkozás eredménye.

Ha a 2. §. szerint hozatott a határozat, akkor annak az a következménye, hogy az érdekelt a határozat ellen az annak átvételét követő naptól számított 30 napon belül fellebbezhet a belügyminiszterhez szolgálati úton. Ha fellebbezése elutasítatik, az átvétel napjától számított három hónapon belül pert indíthat a kincstár ellen, vélt sérelmének orvoslására, mely esetben neki kell a bizonyítékokat igaza mellett felsorakoztatnia, a polgári bíróság előtt; vagy lemond a perről, s a belügyminiszterhez (VI. b. osztály) lemondási nyilatkozattal felszerelt kegyelmi kérvényt ad be, vagyis ügyét kegyelmi útra tereli.

Ha a 3. §-ra való hivatkozással hozatik meg a határozat, abban az esetben az elmarasztalt vagy fellebbezést adhat be 30 nap alatt, vagy pedig 14 nap alatt írásban kifogást emelhet. Ezen kifogás beadásának az a lényege, hogy a kincstárnak kell pert indítania az elmarasztalt ellen, hogy a kárösszeghez hozzájusson, a kincstárnak kell bizonyítania a bíróság előtt, a kincstár tehát hátrányos helyzetbe kerül azzal szemben, aki neki kárt okozott. Végeredményében a kincstár nem juthat a pénzéhez csak akkor, ha azt a bíróság megítélte. Az elmarasztaltnak ezen joga a t. e. 3. és 7. §§-ban van tárgyalva.

Amint látható, a kincstárnak nem mindegy az, hogy valaki hogyan marasztaltat el, mert egy nem helyesen készített marasztaló határozat még több kárt csinálhat a már meglévőkhöz. Miután pedig minden parancsnokság, hatóság, felelős a rábizott ügyek irányításáért, vezetéséért, végeredményében az ily módon okozott károkért a felelős parancsnokra róható ki az anyagi kártérítés.

Az elmarasztaltnak érdeke, hogy a marasztaló határozat elleni jogorvoslás keresésekor a meghatározott határidőket pontosan betartsa, mert a törvény 8. §-a szerint azon határozat, mely sem közigazgatási úton, sem a 2. §-ban megengedett keresettel. — illetőleg a 3. §-ban megengedett kifogással a törvényes határidő alatt meg nem támadtatott, végrehajtható közokirat erejével bír, ami azt jelenti, hogy annak hatálya ellen legfeljebb kegyelmi úton lehet védekezni.

Reflexiók

új „Szolgálati Utasítás“-unk 63. pontjához.

Irta: CZEGLÉDY JENŐ százados.

A mai kor követelményeit szem előtt tartó, hatalmas munkával, nagy szaktudással és körültekintéssel, a csendőrségi szolgálat ezerfelé szétágazó minden mozzanatára a legapróbb részletességgel kiterjeszkedő új „Szolgálati Utasítás“-unkat lapozgatva, humánus, a csendőr nehéz és terhes szolgálatát méltányoló intézkedések sorozatát találhatjuk benne összefoglalva. Ezek közül a 63. pont különösen megragadta figyelmemet.

Ez a pont a következőképen hangzik: „Rangosztályba nem sorolt havidíjasokat és altiszteket — gazdasági szakképzettséggel bírók kivételével — irodai szolgálatra, ha arra egyébként alkalmasak, csak akkor szabad beosztani, ha bizottságilag megállapítást nyert, hogy testi törődöttségük miatt közbiztonsági szolgálatra nem, vagy csak kevésbé alkalmasak. Ezt egyszersmindenkorra vagy meghatározott időre a 20. pontban említett toborzóbizottság állapítja meg. A bizottság határozatát az állományparancsban ki kell hirdetni. Másokat csak akkor szabad irodai szolgálatra alkalmazni, ha az előbb említett feltételeknek megfelelő egyének rendelkezésre nem állanak.“

E pont értelmében tehát irodai szolgálatra elsősorban a külszolgálat következtében beállott testi törődöttség miatt közbiztonsági szolgálatra többé nem, vagy csak kevésbé alkalmas rangosztályba nem sorolt havidíjasok, — tehát alhadnagyok és tiszthelyettesek — nemkülönben bármilyen altiszti rendfokozatot viselő csendőregyének, irodai szolgálatra egyébként is alkalmasak, alkalmazhatók.

Igen lényeges, kihatásában fontos, a szolgálat nehézségeit teljes mértékben méltányoló és elismerő rendelkezés ez, amely azt fogja eredményezni, hogy mindazok az irodai segéd munkások, kik külszolgálatra alkalmasak, az örsökre kikerülnek s őket mintegy felváltják az örsök törődött, idősebb csendőrei, — másrészt alkalom és mód adódik arra, hogy bizonyos fokú törődöttség folytán a testülettől eddig megválni kényszerült csendőrök szolgálatukat irodában folytathassák.

Ma még az a helyzet, hogy a hosszas, esetleg évtizedeken keresztül szakadatlanul teljesített külszolgálat folytán további szolgálattételre alkalmatlanná vált csendőr felülvizsgálati bizottság elé kerül s ott, amennyiben csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná minősített, — testi fogyatkozásához mérten — bizonyos időre várakozási illetékek szabadságolják, illetve nyugállományba helyezik. Pedig az ilyen eljárás alá vont csendőrök között bizonyára számosan voltak, kik szívesen és örömmel szolgáltak volna tovább, de a külszolgálat fáradalmaival többé már nem tudtak megbirkózni s így kénytelen-kelletlen meg kellett válniuk a testülettől.

Az így nyugállományba helyezett, élethivatását mintegy félbeszakító s a teljes nyugdíjigényjogosultságától rendszerint még távol álló csendőrnek a csekély nyugdíj vajmi szűkös megélhetést biztosított s aránylag még fiatalon és többnyire munkaképesen kénytelen volt a polgári életben minden kínálkozó állást megragadni. Igaz, hogy a polgári életben sem igen tudott az ily ideiglenesen vagy végleg nyugállományba helyezett csendőr fizikai munkával járó foglalkozást űzni, de már pl. irnoki, irodai stb. munkát jól elláthatott. Valószínű, hogy az ilyen csendőr irodai szolgálatot a testületnél is tudott volna teljesíteni.

Utasításunk fent hivatkozott pontja véget vet e helyzetnek s a külszolgálat teljesítésére egészségügyi okokból többé már nem alkalmas csendőröknek módot ad arra, hogy még évek hosszú során át szolgálhassanak s ne kényszerüljenek bizonyos fokú rokkantságuk miatt a testülettől megválni.

Külszolgálatot teljesíteni nem vagy csak részben tudó ily csendőrök — fent hivatkozott pont értelmében — a kerületenkint működő toborzóbizottságok el állítatnak, mely bizottság (hasonlatosan a felülvizsgálati bizottságok működéséhez) hivatva van az előállított csendőr rokkantsági fokát elbírálni azon célból, hogy vajjon irodai szolgálatra alkalmas-e vagy sem.

E toborzóbizottságok feállításával a Sz. Ut. 20. pontja foglalkozik, mely pont előírja, hogy minden kerületi parancsnokság székhelyén egy-egy toborzóbizottság működik. Ennek elnöke: 1 törzstiszt; tagjai: 2 főtiszt és 1 orvos. E bizottságok főfeladata a csendőr-jelentkezők alkalmasságának elbírálása, másik feladata azonban a fent vázolt,

bizonyos fokú törődöttséggel bíró csendőregyének irodai szolgálatra való osztályozása.

Az irodai szolgálatra való beosztás — minden csendőrnél külön-külön elbírálva — lehet vagy végleges, vagy bizonyos időre egy-két stb. évre szóló. A nem állandó jellegű ily beosztást nyert csendőr idővel ismét a toborzó-bizottság elé kerül — (feltevére, ha közben meg nem gyógyulva, maga nem kéri az örsön való alkalmaztatását), — amely szolgálati beosztását illetőleg ismét dönt.

Bizonyára minden csendőr örömmel üdvözli e korszerű és humánus intézkedést, melynek következtében nem kényszerül idő előtt megválni a testületől, annak továbbra is derék és hasznos tagja lehet s így mód adatik arra is, hogy az irodai szolgálatban eltöltött több-kevesebb idő után teljes nyugdíjigényjogosultságával mehessen nyugdíjba.

Új „Szolgálati Utasítás“-unk e pontja egyike azon üdvös, humánus intézkedéseknek, melyek a szolgálat érdekeit is szem előtt tartva, a csendőrök existenciális érdekeit vannak hivatva megvédeni.

Az oktatás módszere és technikája az örsökön.

Irta: SZENKOVITS ANTAL tiszthelyettes.

Csendőrségi szolgálatom ideje alatt alkalmam volt több örs belső életét megfigyelni s abból tanulságaimat leszűrni. Már maga az a körülmény, hogy a szolgálat különböző örsökre, más és más emberek közé parancsolt, adta meg a lehetőségét annak, hogy megfigyeléseimet ne egy örsre korlátozzam, hanem tágabb körre terjeszthessem ki. Minden jelenséget éber figyelemmel kísértem s állandóan nyitott szemmel jártam-keltem. Mindaz új volt számomra, amit a csendőrségnél láttam és hallottam és így érthető, hogy azok jól bevésődtek emlékezetembe.

Most is, hogy visszapillantok próbacsendőri időmre, az emlékek csak úgy zsongnak bennem és például nem fogom elfelejteni soha, hogy az ideiglenes különítmény parancsnokom már az első napon tanulásra jelölte ki a Szolgálati Utasítás legfontosabb részeit. Összeszámláltam az oldalakat. Körülbelül 15—17 oldal lehetett az a rész, amit rövid idő alatt meg kellett tanulnom. Gyerekjátéknak tekintettem ennek megtanulását, mert tanuló koromban ennél számosabb oldallal is megküzdöttem. Igen ám, de ez utasítás volt s már a kezdetén rájöttem arra, hogy ez talán mégis csak más, mint például egy történelmi lecke. Mondhatom nehezen ment.

Később más örsre kerültem. Békebeli laktanyája és berendezés. Rend és csinosság mindenütt. Meglepett, hogy reggel 8 órakor oktatás vette kezdetét, mert a különítményen a leckét csak felmondani kellett. Ezen az örsön már magyarázatot is hallottam. Ennél fogva igen sok mindenről alkothattam magamnak új és helyes fogalmat. Érthetetlen dolgok egyszerre érthetőkké váltak.

Alig egy esztendő leforgása előtt, egy másik mozgalmas örsre lettem áthelyezve. Az örs létszáma 12—15 fő között hullámzott. Sok volt a szolgálat, de azért az oktatás mindig pontosan meg lett tartva. Ezen az örsön az oktatás már magasabb színvonalú volt, amennyiben az elméletileg tanultakat alkalmazni is kellett. Az örsparancsnokom különösen arra helyezett súlyt, hogy bebizonyítsuk, vajjon tényleg megértettük-e azt, amit ő magyarázott.

Most ugyebár sejtik bajtársaim, hogy jelen cikkem keretében miről szeretnék beszélni. Az oktatásról! Ezt az egyet, mint nézetem szerint egyikét azoknak a fontos tennivalóknak, amelyek az örsparancsnokok és helyetteseik vállaira nehezednek, ragadom ki a sok közül, hogy áttekintést nyerjünk a feladat helyes meg-

oldásáról. Erre készítek különösen az a körülmény, hogy saját tapasztalatom szerint is, örsönként különbözőképpen fogják fel az oktatást. Az örsparancsnokok egy része azért oktat, hogy kötelességet teljesítsen, másik része pedig azért, hogy értékes és használható csendőrök legyenek a segítő társai. Előbbi nem egyéb, mint egy kötelességet teljesítő gép, utóbbi alárendeltjeinek szellemi kiképzésére nemesen törekvő előljáró. Hiszen nemesak az a fontos, hogy kötelességet teljesítsünk, hanem, hogy azt a kötelességünket olyan módon teljesítsük, hogy annak eredménye is legyen.

Mielőtt rátérnék az oktatás módszerére és technikájára, mintegy bevezetesképpen elmondom, hogy:

1. mit értünk oktatás alatt;
2. mi az oktatás célja és
3. ki képes oktatni.

1-hez. Az oktatás valamely ismeretnek abból a célból való közlése valakivel (azzal, akit oktatunk), hogy azt az illető elsajátítsa, ismereteit gyarapítsa. Végző fokon pedig: alkalomnyújtás a tanulásra és a tanulás vezetése.

2-höz. Az oktatás végző célja: minél tökéletesebb csendőrökké kiképezni alárendeltjeinket.

3-hoz. Oktatni csak az képes, aki kellő elméleti és gyakorlati ismerettel rendelkezik; határozott egyéniségű, józan észjárású és akinek előadási képessége jó.

Minthogy most már ezekkel tisztában vagyunk, tudnunk kell, hogy hogyan is oktassunk. Említettem, hogy az oktatásnak van „módszere” és „technikája”.

Mi az oktatás módszere? Az oktatás módszerének nevezzük azt az előre meghatározott tervszerű eljárást, mellyel a tanuló ismereteinek gyarapítására leginkább célravezető módot megállapítjuk. Vagyis azt az utat-módot, amellyel célunkat a legjobban és a legbiztosabban érhetjük el.

Az oktatás technikája alatt pedig érteni kell az oktatás módszerének gyakorlati alkalmazását.

Ne tévesszük a két meghatározást össze. Az előbbi az utat jelöli ki, amelyen haladnunk kell, ha célunkat el akarjuk érni; utóbbi a kijelölt úton vezet végig bennünket, amelyen ha végig haladtunk, célunk el van érve.

Többféle módszer van, sőt talán mondhatnám azt is, hogy annyiféle a módszer, ahányféle az oktató, mert minden oktatónak megvan a maga módszere. Hogy azután a kitűzött célt, a tökéletes kiképzést, elérjük-e, az már más kérdés. Előljáróink az örs legénységének oktatására hivatottak számára a „módszeres oktatás“-t jelölték ki, mint olyant, amely a szakoktatás szempontjából a legmegfelelőbb.

A csendőrségnél ismereteket (eljárási szabályokat, utasításokat, rendeleteket, stb.) és ügyességeket (bűlcseles, házkutatás, stb.) kell elsajátítani. Ennél fogva a módszeres oktatást két fő részre lehet osztani: I. *Elméleti* és II. *Gyakorlati* oktatásra.

I-hez: Az elméleti oktatás mozzanatai: a figyelem lekötése, a felfogás és a megértés előmozdítása, valamint a tanultak alkalmazása.

Ennél fogva ki kell tűzni azt a legközelebbi célt, amelyet az oktatás keretében (mondjuk 1—2 óra alatt) el akarunk érni. Ez a *célkitűzés* helyes, ha egyszerű, könnyen érthető, világos és érdeklődést kelt. Jelentősége pedig az, hogy a tanuló figyelmét a tárgyra fogja összpontosítani.

A felfogást és a megértést előmozdítja az oktató, ha alapos, mindenre kiterjedő magyarázatot ad. Magyarázni annyit jelent, mint valamit világossá, az *értelem* számára *felfoghatóvá* tenni. Magyarázni lehet: szavakat, mondatokat, fogalmakat és gondolatokat.

Az ilyen módon megvilágított és most már megértett ismereteket meg is kell őrizni az emlékezetben, hogy az könnyen és gyorsan jelentkezzenek akkor, amikor arra szükség van. Ez nem egyéb, mint a tanult ismeret alkalmazása, illetőleg *bizonyítása* annak, hogy az oktatás tárgyát képező ismeretet valóban helyesen sajátították el.

Amint látjuk, az elméleti oktatás mozzanata három:

Ahol a kínai polgárháború folyik: Az európai negyed Shanghaiban.

1. célkitűzés;
2. magyarázat és
3. bizonyítás.

II-höz. A gyakorlati oktatás mozzanatai: a figyelem lekötése, a felfogás és a megértés előmozdítása, valamint az alkalmazás.

A figyelem lekötése úgy történik, mint az I-nél.

A felfogás és a megértés előmozdítása szemléltetéssel történik. A szemléltetés alkalomnyújtás a szemlélésre. A szemlélés mibenlétét a lapunk folyó évi 5. számában megjelent cikkemnek II. b) alatti részében fejtettem ki. A gyakorlati oktatásnak legfontosabb része a szemléltetés. Szemléltető módon oktatjuk az ügyességeket. Ennek legcélszerűbb módja, ha magát a cselekvést mutatjuk be. A szemléltetést követi az egyenkinti begyakorlás.

Az alkalmazás szintén bizonyítás, amelyről I-nél már volt szó.

Most már megállapíthatjuk, hogy a gyakorlati oktatás mozzanata ugyancsak hármas:

1. célkitűzés,
2. szemléltetés és
3. bizonyítás.

A két főrészt mereven elválasztani egymástól nem lehet, mert előfordul elég gyakran az is, hogy valamelyik ismeretet szemléltetni is kell, dacára annak, hogy meg lett magyarázva. (Pl. elfogás oktatásánál magyarázni kell: az elfogás kijelentését, az elővigyázatosságot, stb.; szemléltetni kell: a felállást, a puska lökés állapotba helyezését, stb.)

Felbontottam alkotó elemeire, apró mozzanataira a módszeres oktatást s most vizsgáljuk meg, vajjon hogyan kell azt helyesen alkalmazni. Álljon itt egy példa. Az x...i őrs legénységének, mint őrsparancsnok oktatást fogok tartani a büntető törvénykönyvből. Én a következő módon tartanám meg az oktatást:

1. **Célkitűzés:** „Oktatás tárgyát fogja képezni az 1878. évi V. t.-e. (Btkv.) 378-ik szakasza, amely a gyilkosságról szól!”

2. **Magyarázat:** „Aki embert előre megfontolt szándékból megöl: a gyilkosság büntetést követi el és halállal büntetendő”. (Ezek után felolvasom dr. Valló József őrnagy úr Btkv.-ből a XVIII. fejezetet, a 279-ik

szakaszig. Ha már felolvastam, a könyvet leteszem és saját szavaimmal, közvetlenül, könnyen érthető módon elismétlem ugyanezt. Ennek megtörténte után egy egyszerű és egy összetett példát hozok fel a tárgy megvilágítására.)

3. **Bizonyítás:** „El fogja most nekünk mondani, hogy mit tud a gyilkosságról, Nagy esendőr!” (Feleletét élénk figyelemmel kísérem, azt irányítom s ha valamit nem tud, rá fogom arra az ismeretre vezetni. Ha egyszerűen — ami kényelmesebb is — megmondánám, hamarosan elfelejtené.)

„Folytassa Kovács próbaesendőr!” (Különösen a próba- és a fiatalabb esendőrökben nagy a hajlandóság arra, hogy értelmetlen körmondatokban fejezzék ki gondolataikat. Ezt nem fogom megengedni, hanem rászoktatom őket a rövid és értelmes mondatokban való felelésre.)

„Mondjon egy példát a gyilkosságra, Balázs esendőr!” (Súlyt helyezek arra, hogy az általában szokásos „a, a, e, például, példának okáért, hogysis mondjam, stb.” értelemnyergelések elhagyassanak. Ez a felelet szépségét, értékét csökkenti s azt a látszatot kelti, mintha az illető nem figyelt volna az oktatóra, vagy mintha a kérdés őt zavarba hozta volna.)

„Ki a gyilkosság tettese; mit értünk előre megfontolt szándék alatt, Kiss esendőr!” (Rövid, világos, értelmes és határozott feleletet követelek s nem elég szem meg a gyenge meghatározásokkal. A helytelenül alkotott fogalmakat tisztázom s addig tovább nem haladok, amíg az anyagot mindenki nem uralja teljesen.)

„Ki akar a gyilkosság szakaszához még hozzászólni?” (Megengedem, hogy rövid ideig vitatkozzanak, eseteket minősítsenek, a gyakorlati szolgálatban előfordult eseteket megbeszéljenek, hozzám és egymáshoz kérdéseket intézzenek. A vitát túlhosszúra nyulni vagy elfajulni nem engedem. Gondosan ügyelek arra, hogy a vita komoly legyen s az az ismeretgyarapítás célját szolgálja. Olyan esetekben, amikor egy felhozott esetben dönteni nem tudnak vagy nem helyesen döntenek, én döntök.)

A gyakorlati oktatásnál hasonló a helyzet. Különbség a szemléltetésnél van, ahol az elsajátítandó ügyességet, a cselekvést magát, egy-két esendőrrel mu-

tattatom be és azután mindenkiel végig csináltatom ugyanezt.

Természetes, hogy az olyan ismeretet, mint például: „mennyi a fegyveradó egy évi összege”, nem fogom módszeresen oktatni. Ezt elég csak felolvasni.

Nem elég a leckét feladni és azt másnap vagy harmadnap egyszerűen csak kikérdezni. Fáradozásunk akkor nem lesz eredményes, ha csak magyarázunk. Magyarázni és szemléltetni kell; példákat sorolunk fel vagy eseteket minősítünk és meggyőződünk arról, hogy a hallott vagy látott ismeretet vagy ügyességet elsajátította-e mindenki. Később, napok vagy hetek múltával is egy-két kérdést intézek egyikhez-másikhoz, hogy az ismereteket állandóan felfrissítsük. Járőrszolgálatban, kint a terepen is foglalkoztatjuk járőrtársunkat és kisebb feladatok megoldásával bízunk meg. Ilyen módon meggyőződünk arról, hogy a tanult ismeret könnyen jelentkezik-e és azt helyesen tudja-e alkalmazni.

Hogy az oktatás feladatát az őrsparancsnok örömmel vagy anélkül teljesíti-e, az oktatás eredményességére nézve nem közömbös. A kedvvel teljesített oktatás feltétlenül eredményes lesz. Ne felejtsük el, hogy olyan alárendeltjeink is vannak, akik semmi kiképzésben, oktatásban részt nem vettek, akik idősebb bajtársaik gyámolítására, vezetésére rá vannak utalva. Gondoljunk csak arra, hogy egyszer számunkra is ismeretlen terület volt például a Btkv. és most mégis uraljuk azt. Övezzük szeretettel alárendeltjeinket s gyámolítsuk őket, de csak addig, amíg arra tényleg szükség van.

Említettem, hogy csak az képes jól oktatni, aki kellő elméleti és gyakorlati ismerettel rendelkezik. Nem vonom kétségbe, hogy ezekkel az ismeretekkel minden őrsparancsnok és helyettes rendelkezik, de állíthatja-e valaki, hogy ezeket az ismereteket oktatás előtt felfrissítette, emlékezetbe idéznie nem szükséges. Nézetem szerint alaposan készülni kell az oktatásra, mert ha ez nem történik meg, az oktatás egészen bizonyosan felületes lesz.

Tegyük lehetővé és engedjük meg, hogy az idősebb altisztek is tartsanak felügyelet mellett oktatást. Gondoskodni kell arról, hogy szükség esetében minden altiszt képes legyen az oktatást megtartani, mert csak így mehet az őrsparancsnok nyugodt lelkiismerettel szabadságra, hosszabb nyomozó szolgálatba. Ezt azért tartom szükségesnek felemlíteni, mert az őrsparancsnokképző iskolában hallottam, amikor egyik főtörzs-örmmester azt jelentette, hogy soha nem oktatott, szolgálatot soha elő nem írt, mert őrsparancsnok ez nem engedte meg. Ugyebár felesleges kitérnem arra, hogy ez az eljárás mennyire helytelen.

Befejezésül két esetet említek fel, annak bizonyítására, hogy a most ismertetett módszert miért tartom helyesnek. Őszintén leírom úgy, ahogy volt.

Körülbelül kilenc hónapos próbacsendőr voltam az egyik őrsön. Az oktatás rendesen meg volt tartva, de az hogy úgy mondjam, olyan lélek nélküli volt. Nem foglalkoztak egyenként velünk, hanem csak magyaráztak és magyaráztak. Szombatonként felmondtuk a heti anyagot s a leckefüzetbe beírta az őrsparancsnokunk, hogy „jól felelt”. Hirtelen, mondhatnám „az égből pottyant” a hír: holnap a szárnyparancsnok úr szemlét fog az őrsön tartani. Eltekintve attól, hogy a pince legsötétebb zugától a padlás pókhálós tetejéig mindent szemlekész állapotba helyeztünk, este elővettük a két hétre visszamenőlegesen feladott leckét s azt hajnalpirkadásig úgy-ahogy áttanultuk. Fáradtan, kimerülve ébredtünk a szemle napjára.

A másik őrsön az oktatás a leírt módszer szerint folyt. Bejelentett szemlét kaptunk. Őrsparancsnokom a következő parancsot adta: „Holnap X. százados úr szemlét fog tartani. Este 10 órakor mindenki lefekszik, reggel 6 órakor ébresztő”. Mondanom sem kell talán, hogy egyikünk sem nézett a könyvbe és örömmel vártuk, hogy előljárónk is meggyőződjön munkálkodásunkról. Frissen, kipihenve ébredtünk. Az eredmény, amit felmutattunk, még minket is meglepett, őrsparancsnokunk pedig nagyon szép dícséretet kapott.

A MI HŐSEINK

Vitéz Madarász István tiszthelyettes.

A háború kitörése alkalmával a kolozsmegyei Hidalmás községben teljesített szolgálatot. Az elsők között volt, aki csapatszolgálatra jelentkezett. Kérését háromszor utasították vissza, mert a nemzetiségi vidéken is szükség volt erős kezekre... Amikor azonban az oroszok előzönlöttek a Kárpátokat, magánlevélben fordult engedélyért a honvédelmi miniszterhez, hogy hazája védelmében harcolhasson, aki táviratilag adta hozzájárulását a harcoló csapatokhoz való beosztására. Így került Madarász 1915. év augusztus 1-én a 21. honvéd gyalogezred 1. századához az orosz határterre mint szakaszparancsnok.

Ezen időtől kezdve résztvett az ezred minden harcában s annak legjobbjai közé tartozott.

Vitéz Madarász István tiszthelyettes.

Különösen kitüntette magát 1915. év november havában a Siemikowce községért vívott ütközetben, amikor a cseh csapatok által elvesztett állásokat kellett a székely ezrednek az oroszoktól visszafoglalnia. Öt napig dült a legrettenetesebb harc váltakozó szerencsével, amikor az utolsó éjszakán Madarász esendőr a lemaradt embereket összegyűjtve, rohamra vitte s ezzel az ezred sorsát eldöntötte.

Kitüntetési javaslata rövid, nem kellett hősieségét színes szavakkal ecsetelni... „Siemikowce községért vívott ütközetben a sötét éjjel lemaradt embereket összegyűjtötte s rohamra vitte őket.

A fényes siker kivívásában eredményes működését 200 foglyul ejtett orosz bizonyítja. Bobülnice, 1916 március 7. Ugray alezredes s. k.“

Vitéz Fegyveres (Förster) Sándor tábornok azt írja róla: „mindig kötelességű, engedelmes katonának ismertem, aki minden ütközetben vitéz magatartást tanúsított. A siemikowcei ütközetben különösen kitüntette magát, miáltal ezredem győ-

zelméhez nagyban hozzájárult, miért nyilvánosan megdicsértem, őrmesterré előléptettem s mint arra érdemes katonámat, kitüntetésre terjesztettem fel.“

Az 1. osztályú ezüst vitézségi érmet Csanády altábornagy, a 38. honvéd gyaloghadosztály parancsnoka tűzte fel Madarász tiszthelyettes mellére.*

Madarász tiszthelyettes összesen 39 hónapot töltött a lövészárkokban. Ezen idő alatt megszerezte még Halicsnál 1917-ben egy orosz támadás visszaverése alkalmával tanúsított vitéz magatartásával a bronz vitézségi érmet; ugyanebben az évben kiváló táborigazgató szolgálataival a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján; 1918. évben pedig Asiagonál a visszavonulás alkalmával ezredének utóvédjénél a 2. osztályú ezüst vitézségi érmet . . . 1916. év júliusában a velezsnyóvi ütközetben lábán egy gránátszilánktól megsebesült.

Madarász tiszthelyettes a Kormányzó Úr vitézzé avatta. Büszkék vagyunk rá, mert egy percre sem feledkezett meg arról, hogy mivel tartozik hazájának és a *csendőr* névnek!

Növényvédelem.

Irtá: BERÉNYI LÁSZLÓ LEÓ csendőr (Seregélyes).

A növény ép oly szerves élő lény, mint az ember vagy állat, tehát a betegség is ép úgy érheti, mint az embert. Hányszor látjuk, hogy növényeink lassan hervadva, pusztulásnak indulnak. Ha azonban tudjuk a módját, a betegségeket megelőzhetjük, illetőleg hathatóan orvosolhatjuk. Értenuünk kell tehát a betegségek tüneteinek felismeréséhez és az ellenük való védekezés eszközeit is ismernünk kell.

A növényeinken előforduló betegségeket általában négy csoportba oszthatjuk, és pedig: a talajeredetű betegségekre, időjárás okozta betegségekre, gombák által okozott betegségekre és végül az állati kártételekre.

Ahány növény, úgyszólván ugyanannyi a betegségek változata is. Egy cikk keretében azonban csak a leggyakrabban előforduló betegségeket lehet ismertetni az ellenük való védekező eljárással együtt.

A túlnagy szárazság, a túlnagy vízbőség, az erős kötött, a szikes, a meszes, a vasas vagy ugyanezek hiányában szűkölködő föld okozója a talajbetegségeknek. Az ilyen talajban a növényzet kiszárad, vagy a gyökérzet a nedves talajban megrothad, növényeink nem fejlődnek, leveleik elsárgulnak, majd később lehulva, a növény elpusztul.

Ilyen talajon a talajjavító munkákkal segíthetünk. A kötött talajt gyakran fel kell szántani, erősen trágyázni szalmás trágyával, az egyes alkotó elemek hiányát műtrágyákban pótoljuk, a nedves talajból a vizet alagsóvezéssel és csatornák létesítésével elvezetjük.

A forróság, a fagy, a köd, erős szél mint időjárásbeli betegségek okozói szerepelnek. Nagy hőségben a növény kiszárad, fagyban a növény, különösen a fa megrepedezik, a viharok a növényt kitördelik vagy letördelik.

A nagy hő ellen, ha lehetséges, árnyékolással, a fagy ellen füstöléssel, a fák bemeszelésével, a viharok ellen pedig úgy védekezünk, hogy a növényeket valamely szilárd tárgyhoz (karó) erősítjük. Általában azonban az időjárásból eredő betegségek ellen védekezni nagyon nehéz, egyes esetekben úgyszólván lehetetlen. Csupán a fentebb felsorolt megelőző intézkedésekkel tudunk az időjárás mostohasága ellen védekezni. A fákat a déli és keleti oldalukon kell bemeszelné, de fiatal gyümölcsfákat mésszel kezelni nem szabad.

* A 21-es honvédektől 1917. évben a 22-es honvédekhez helyezték át, ahol az ezred kötelékében alakított táborigazgató századhoz kapta a beosztását s itt is maradt a háború végéig.

Növénybetegségeink túlnyomó részét a gombák okozzák. A gombák szemmel nem látható, virágtalan spórákról hihetetlen gyorsan szaporodó élősködő növények. A gombák a növény valamely nemes részén, a gyökéren vagy levélen letelepülve, elszaporodnak s azt a növényrészt úgyszólván megeszik. Már pedig, ha a levélzete a növénynek tönkremegy, a növény elpusztul, mert a levél a tüdő és gyomor szerepét viszi a növény életében.

A gombák okozta betegséget úgy szüntethetjük meg, ha a gombákat életképtelenné tesszük. E célt szolgálja a permetezés, a beteg növények elégetése, a porszerű anyaggal való behintés és a talajfecskenedezés, valamint a vetőmégvak csávázása.

A permetezést nagyjából mindenki ismeri. Van kézi, háti vagy kocsira szerelt gépezet, amellyel a feloldott permetező anyagot a növényre harmatszerűen reá hintjük. Tudni kell mindig, hogy mi ellen mivel és mikor permetezzünk. Nem szabad a forró napon és eső után a vizes levélzetű növényeket permetezni. Lehet télen és a tavaszi rügyfakadás után permetezni s azt az eredményhez képest ismételni, azonban sohasem szabad túlzásba vinni. A rágórovarok ellen jól bevált az arzéntartalmú schweinfurtti zöld, amiből 100 liter vízbe 7–8 dkgr. elegendő, ha egy kevés mésszel vegyítjük. A levéltetvek ellen a thanaton használ, amit mi is elkészíthetünk, ha a dohányt jól kifőzzük. A visszamaradt lé a thanaton. Egyes gombák ellen a kénporozás is sikerrel jár.

A lisztharmat igen sok növényünket veszélyezteti. Többnyire a levelekre rakódik le s a levelek olyanok, mintha liszt lepne be őket. Szőlőn, borsón, tökön, kelkáposztán, ugorkán, salátán, rózsán és egyes gyümölcsfákon fordul elő leginkább. Kénvegyületekkel lehet ellene védekezni.

A levélrozsa tünetei: apró sárga vagy fekete pontok jelennek meg a leveleken, amelyek felpattanva, porzanak. A levelek elsárgulnak. Almán, körtén, rózsafán, ribizkén, borsón és a fenyőkön élősködik legtöbbször.

Bordói lével való permetezéssel lehet e betegséget megakadályozni és különösen nagy gonddal kell a környéken levő borókafenyőt irtani, mert főfészke ezen van az e betegséget előidéző gombafajnak.

A kelkáposzta egyik betegsége a feketeerűség. Ez abban nyilvánul, hogy a levelek szélétől barna érhálózat keletkezik, amely tovább terjedve, az egész növényt élvezhetelenné teszi. E betegség néha a karalábban is észlelhető.

Ellene védekezni úgy tudunk, ha a beteg részeket elégetjük, ugyanazon helyen legalább három éven át nem termelünk a beteg növényfajtából.

A fejes- és vöröskáposzta betegsége a káposztagolyva. Nevét onnan nyerte, hogy a gyökéren golyvaszerű képződmény keletkezik, amelyben baktériumok tenyésznek. Úgy védekezünk ellene, mint a kelkáposzta feketeerűsége ellen.

A burgonyát és a vöröshagymát egy gombafaj szokta megtámadni. A gumó és a hagyma péppé rothadva, kellemetlen büzt áraszt. Ezért nevezik e betegséget „büdös rothadásnak“.

Védekezés: kerülni a nedves talajt, egészséges növényt ültetni, esetleg foszfortartalmú trágyát alkalmazni.

Az előbbi tünet a paradicsomon is észlelhető, azonban a gyümölcs itt a rothadás után nem gerjeszt büzt.

Védekezés: kerülni a sima fajtákat s a beteg gyümölcsöt el kell azonnal égetni.

A burgonyavész szintén tetemes károkat okoz. Tünete: a levélen barna foltok, később szálas ökörnyszerű fonalak jelennek meg.

Védekezés: csak egészséges gumót ültessünk. A beteg talajon bordói lével legalább két ízben, körülbelül július vagy augusztusban permetezzünk.

A jácintok takonykórja a büdös rothadáshoz hasonló tünetekben nyilvánul. Az ilyen beteg növényt el kell égetni és legalább három éven azon a helyen nem szabad jácintot tenyészteni.

A szegfűk szárán fehér penész keletkezik. A növény megrothad. E betegséget szártövi rothadásnak nevezük. Ugyancsak a szegfűn, főleg a levelein keletkezik a levélfoltosság, ami abban nyilvánul, hogy a leveleken szürke vagy sárga folt jelenik meg, amitől a levél elszárad.

Mindkét esetben a fertőzött talajon a tenyésztést 1–2 évre szüntessük be, aztán pedig biztonsági szempontból bordói lével permetezzünk.

Az ősszel virágzó chrysanthemumot támadja meg s teszi tönkre a chrysanthemum-rozsda, ami abban nyilvánul, hogy a levélen rozsdaszínű pettyek jelennek meg. Ezekből barna por hull ki s az ily növények virágai nem fejlődnek ki teljesen. E betegséget megakadályozhatjuk, ha növényeinket egész nyáron át bordói lével permetezzük. Ugyanez a betegség fellép a rózsán is, ellene hasonló eljárással védekezünk.

Rózsáinkon még az úgynevezett csillagpenész is gyakori. Csillagszerű szürke folt lepi el a levélzetet, amely e miatt lehull. Szintén bordói lével permetezzük.

Gyümölcsöseink sem mentesek a gomba vagy más betegségektől. Leggyakoribb az úgynevezett mézga-folyás (csak a csonthéjas gyümölcsfákon), ami különösen a kedvezőtlen talajviszonyok miatt fordul elő. Lombhullás után, vagy télen, a fákon mézyszerű ragadós anyag, a közismert maeskaméz szivárog ki a fák törzséből és ágaiból. A fa ezután egészben vagy részben elhal. A beteg részt el kell távolítani, a sebhelyet pedig faviasszal be kell kenni.

Tetemes kárt okoz a rák. A fák különböző részein nehezen hegedő nyílt seb keletkezik, amelynek szélein apró, gömbölyű vörös testek láthatók. Ezekben a fertőző gombák tenyésznek. Különösen az almafákon fordul elő az ilyen betegség és pedig a fagytól (körtén), a talaj mészhányától, a túlvizes talajtól és a vértetűtől. Elsősorban a talajt kell megjavítani, aztán gyümölcsfakarbolineummal kell a sebet bekenni.

Monilia-penész különösen a fák virágját, a fiatal hajtásokat, majd a gyümölcsöket teszi tönkre úgy, hogy belemeli az említett részeket. A beteg növényrészeket okvetlen el kell távolítani és a fa tövét a korona nagyságának terjedelmében ősszel jól fel kell ásni. A fát magát pedig rügyfakadás előtt kénvegyületekkel permetezzük meg.

A levélfodrosodás abból áll, hogy a levelek szélei fodroszerű képződménnyé alakulnak s végül a levelek elszáradva lehullanak. Ez a betegség az őszi barackon fordul elő. Azokat az ágakat, amelyeknek levelei fodrosodni kezdenek, le kell vágni, még pedig az utolsó befodrosodott levél alatt 10–12 cm.-nyire. Ajánlatos ezenkívül rügyfakadás előtt kénvegyületekkel való permetezés is.

A gyümölcsfáinkon általában előforduló betegségek ellen ajánlatos 1 vagy 2%-os bordói lével való permetezés, a beteg részek azonnali eltávolítása és elégetése. A fák alatti talaj felásása. Különös gonddal kell a fák repedéseit kísélni. A repedező fakérget időnként erős drótkéfével kell megkefélni, ősszel pedig a törzseket kell bemészeln.

Állati kártevők: a vakondok. Szerepe ugyan vitás. Én szívesen látom a konyhakertben, mert túrása itt nem okoz nagy kárt, viszont a többi állati kártevőket kipusztítja. A díszkertből azonban ki kell irtani. Csendes időben ki lehet lesni, amint a földet feltúrja és ásóval könnyen ki lehet emelni.

A tetvek igen nagy kárt okoznak. Gyorsan szaporodnak. A kár néha országos méretű, ezért egyes fajainak irtását hatóságilag követelik.

Legveszedelmesebb fajtájuk a vértetű, amely a galyakon telepszik le bolyhos, fehérszínű képződményt alkotva. Ha azt kézzel összenyomjuk, véres váladékot bocsát ki magából. Főleg az almafákon tenyészik szívesen. Az ellenük való védekezés nagyon nehéz. A sebet kátránnyal kenjük be, különben pedig télen 10–15%-os gyümölcsfakarbolineummal kell a fákat permetezni.

A levéltetvek is nagy károkat okoznak, különösen az őszibarackfán, cseresznyefán, szilvafán, képosztán stb. Thanatonnal vagy quasszával (légyforgács) való permetezéssel lehet őket kiirtani.

A paizstetvek a sima galyakon, vesszőkön egymás mellett telepsznek le. Gyümölcsfakarbolineummal kell a fákat permetezni.

Fölötte kellemetlenek a káposztákon, répák levelein tenyésző földi bolhák, melyek a leveleket teljesen keresztül rágnak. Friss dohányport kell hinteni a megtámadott részekre.

Nagy károkat okoznak még a madarak is. Ezek ellen ijesztőket állítunk fel. A nyulak rágesálásaikkal nagy károkat okozhatnak. Ezek ellen a fák törzsét rőzssével, náddal kell bekötni, illetve a kertet lehetőleg jól be kell keríteni. Pockok, egerek ellen pedig mérgezett magvak, répaszeletek, burgonya elszórásával védekezünk.

A felsoroltak a mindennapi életben előforduló betegségek és veszedelmek, egyébként még igen sok más baj is fenyegeti a növényeket, köztük több olyan is, ami ellen védekezni alig lehet. Nagyon fontos, hogy mindig mindent idejében észrevegyünk, mert a bajt megelőzni légtöbbször könnyű. A növények betegségeit és az ellene való védekezések módjait minden egyes érdeklődővel részletesen közli, illetőleg a konkrét kérdésekre felvilágosítást és útmutatást ad a m. kir. növénykörtani állomás igazgatósága (Budapest, II., Debrői-út 15.), a m. kir. rovarügyi intézet igazgatósága (Budapest, Kitajbel Pál-utca).

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Egy gyilkosság gyors kiderítése.

(A Csendőrségi Lapok pályázatán harmadik díjat nyert nyomozás.)

Nyomozta: SZABÓ GÁBOR tiszthelyettes szakaszparancsnok (Pápa).

1921 március 2-án reggel 7–8 óra tájban a pápadereskei (Veszprém m.) községi bíró kocsit küldött be a pápai őrre azzal az értesítéssel, hogy Fekete Vendelmé, szül. Rácsik Mária pápadereskei lakost előző nap éjjele 10–11 óra tájban a lakásán ismeretlen tettesek meggyilkolták.

Szabó Gábor tiszthelyettes, akkori pápai őr- és járásparancsnok, a rajta kívül egyedül hon volt néhai Balka János törzsrőmesterrel a küldött kocsin azonnal a helyszínre ment, ahova 9 óra tájban megérkeztek.

A járőr Fekete Vendelmé sértettet a lakásán levő kamrában kinyújtózva, vérében fekve találta, bal arca és szája teljesen össze volt törve, fején több mély, tompa vágás, illetve ütés volt, mellette a földön egy kézilámpás feküdt.

A megejtett helyszíni szemle után Szabó tiszthelyettes a hulla biztos megőrzése végett a lakást és a kamrát lezárta és polgári őrt állított fel, akit időnként ellenőrzött, az esetet pedig a pápai kir. járásbírósnak a közelben levő borsosgyőri uradalomból telefonon bejelentette.

Amíg a járőr a helyszíni szemle megtartásával foglalatostkodott, hazajött Bolla Margit, a sértett nő — első férjétől származott — 20 éves hajdon leánya is, aki a községben Rácsik József rokonánál volt. A leány betegségről panaszokodott s azt mondotta, hogy az terhes állapotának következménye, a terhesség azonban még nem volt látható rajta.

Szabó tiszthelyettes kérdésére Bolla Margit az esetet a következőképpen adta elő: A gyilkosság napján ő az anyjával 22–23 óra tájban a szobában aludt, arra ébredtek fel, hogy valaki az ablakot megzörgette. Erre mindketten felkeltek és anyjával együtt kimentek az udvarra a kamra felé, hogy a zörgetés okának utánanézzenek, ő a kezében vitte a kézilámpát. Mikor a kamrához értek, a kézilámpát átadta anyjának azzal, hogy ő majd elfut a szomszédságukban lakó Domonkos Sándorhoz s segítségül hívja, alig ment azonban egynéhány lépést, újra zörejt hallott. Ekkor megállt s hallgatózott, de mert több zörejt nem hallott, tovább futott, de nem Domonkos Sándorhoz, hanem az annál közelebb lakó Süle István szomszédjukhoz s annak ablakán bekiáltott, hogy jöjjen segítségükre, mert tolvajok járnak a lakásukban. Süle István el is ment vele, de amire odaértek, az anyja már halott volt. Hogy ki ütötte agyon édesanyját, nem tudja. Ő senkit nem látott az udvaron s gyanúja sines senkire. A tettesek semmit sem vittek el.

Szabó tiszthelyettesben a leány viselkedése gyanút keltett, de különösen az, hogy nem árult el olyan lelkiállapotot, amilyent az ember elvárhat attól, akinek az anyját meggyilkolják. Nyugodtan, megfontoltan beszélt, a meghatottság legkisebb jele nélkül. Gyanusnak találta Szabó tiszthelyettes azt is, hogy a leány azt mondotta anyjának, hogy Domonkos Sándorhoz megy segítségért s mégsem oda ment, hanem Süle Istvánhoz és végül nagyon gyanús volt, hogy a leány egyáltalában semmiről sem akart tudni, holott Süle Istvánhoz való elmenetelekor az idő és a távolság olyan csekély volt, hogy feltétlenül észlelnie kellett valamit.

Ezek után Szabó tiszthelyettes a szomszédoknál kezdett puhatolni az után, hogy a leány az anyjával milyen viszonyban élt, továbbá, hogy van-e a leánynak férfi ismerőse?

Bolla Margitnak egyik barátnőjétől megtudta a járőr, hogy Bolla Margit az anyjával igen rossz viszonyban élt; az anyja folytonosan szidalmazta azért, mert Domonkos Sándorral szerelmi viszonyt folytat.

A járőr gyanúját megerősítette az a körülmény is, hogy a lány még akkor sem volt otthon, amikor a járőr megérkezett s színelte betegsége, terhes állapotára való hivatkozása is azt a lauszatot keltették, mintha a faggatásoktól szeretett volna megszabadulni.

Mindezek az alapos gyanúkok teljesen elégségesek voltak ahhoz, hogy a járőr Bolla Margitot egyelőre őrizetbe vegye s a közsegházára kísérje. Szabó tiszthelyettes a nyomozást tovább folytatta olyan irányban, hogy a lány a férjismérésével hol szokott találkozni. A fentebb említett barátnőtől sikerült megtudni, hogy Bolla Margit az eset megtörténte előtt néhány nappal náluk volt s panaszkodott anyjára, hogy mennyit veszekszik vele azért, mert ő Domonkos Sándort szereti, de ő nem bánja, bármi is történik, Domonkos őt el nem hagyja. Domonkos Sándor egy alkalommal náluk szintén azt a kijelentést tette, hogy ha Feketenével „valami történik”, még őt fognák gyanúba, de nem bánja, bármi is lesz, Bolla Margitot mégsem hagyja el.

Mindezek a gyanúkok és körülmények, főleg azonban a leány rosszul rejtegetett cinizmusa és a nyomozás folyamán tanúsított egész viselkedése azt a meggyőződést érelték meg Szabó tiszthelyettesben, hogy Bolla Margit mindenről tud. Ezért a leányt beható kikérdezés alá vette, majd az ellentmondásokba mindinkább belezavarodó leánynak a lelkére kezdett beszélni. Nőknél ez többnyire eredménnyel szokott járni, főként, ha — mint a jelen esetben is — csak megtévedt, de alapjában véve lelkileg nem menthetetlenül romlott nőről van szó. Szabó tiszthelyettes ügyesen ragadta meg azt, hogy az áldozat édesanyja volt a gyanúsítottnak, feltárta előtte bűnének rettentő voltát s időt adott neki, hogy töredelmes beismeréssel könnyítsen a lelkiismeretén.

A gyanúsított nem sokáig bírta a lelkitusát, hirtelen kitört belőle az órákon át rettenetes önuralommal visszafojtott zokogás és beismerte, hogy nem volt igaz, amit addig mondott. Es elmondta őszintén, töredelmesen a következőket:

Az 1920. év őszén anyja Pápán szolgált s ő egyedül lakott Pápaderesken anyja házában. Ez alatt az idő alatt megismerkedett Domonkos Sándorral, aki később mindennapos volt nála. Domonkos Sándorral többször eljött egy Győrfi Kálmán nevű barátja is, aki szintén pápadereskei lakos volt. Anyja 1920 december 25-én hazajött Pápáról s amikor megtudta, hogy ő Domonkos Sándorral szerelmi viszonyt folytat, megtiltotta neki a további ismeretséget, sőt azt is, hogy Domonkosról szó essék közöttük. Ő azonban Domonkossal egy ismerősüknél azután is találkozott s a szerelmi viszonyt tovább is fenntartották. 1921 február 27-én ismét találkozott Domonkos Sándorral s ekkor elpanaszolta neki, hogy anyja szerelmük miatt mennyire üldözi. Erre Domonkos azt felelte, hogy majd elintézi az ügyet. Kis gondolkodás után az „elintézés” napjaul február 29-ét, vasárnapot tűzte ki. Ezen a napon azonban nem jelentkezett, hanem csak másnap, hétfőn, március 1-én 22—23 óra között. Ebben az időben hallották a zörejt, amelyre felkelt s anyjával együtt lámpával kimentek a tornácra. Mikor a kamraajtóhoz értek,

a kézi lámpát átadta az anyjának azzal, hogy a szomszédba megy segítségért, de, mert tudta, hogy Domonkos Sándor jött el, hogy az anyját megölje, egyelőre nem ment segítségért, hanem az udvaron a kút mögé rejtőzött és ott várt. Kis vártatva csattanást hallott, majd megjelent Domonkos Sándor Győrfi Kálmánnal, odamentek hozzá, s közölték vele, hogy az anyja már meghalt, de addig ne menjen sehova, amíg ők el nem távoznak. Bolla Margit ezt a kérésüket teljesítette és ott maradt. Mikor Domonkos és Győrfi eltávoztak, elfutott Süle István szomszédjukhoz s annak ablakán bekiáltott, hogy jöjjön hamar segítségre, mert tolvajok járnak a házban.

Előadta még Bolla Margit azt is, hogy február 28-án érdeklődött Győrfi Kálmánnál, hogy Domonkos közölte-e vele a tervét, t. i. hogy az anyjával végez, mire Győrfi azt mondta, hogy majd valamelyik napon elintézzük. Tehát ő is tudott a tervről. Süle István azonnal felöltözött, egy vasvillát vett a kezébe és elment a lakásukra, de az anyja akkor már halott volt. Természetes, hogy most már az udvaron senkit sem találtak, mert Bolla Margit megvárta, amíg a gyilkosok eltávoznak és biztonságba helyezik magukat s csak azután szaladt segítségért.

Ennek alapján a járőr március 3-án Bolla Margitot, Domonkos Sándort és Győrfi Kálmánt elfogta.

Bolla Margit ismételt kikérdezése során az esetet úgy adta elő, hogy anyjának meggyilkoltatását már pár nappal előbb megbeszéltek Domonkossal, de ő (a leány) azt gondolta, hogy Domonkos az anyját nem agyonütni, hanem lelőni fogja. Beismerte, hogy ott volt anyja agyonütésénél, s azt kb. 2—3 méternyi távolságból vegignezte. Hogy Győrfi Kálmán ütötte-e az anyját, azt nem látta.

Domonkos Sándor kikérdezése alkalmával eleinte tagadta, hogy tudomása van a gyilkosságról, később azonban Bolla Margittal történt szembesítése után bevallotta azt s a következőket adta elő:

1920 októberében megismerkedett Bolla Margittal, akit nagyon megszeretett. Egy darabig szerelmi viszonyt tolytattak, majd elhatározták, hogy egymásé lesznek. A leány anyja ebben az időben Pápán lakott s ezalatt zavartalanul folytatták szerelmi viszonyukat.

1920 december 25-én a leány anyja haza jött s neki megtiltotta, hogy a leányához járjon. Az anyjának alapjában véve nem lett volna kifogása Domonkos Sándor ellen, a házasságot azonban mégis ellenezte azért, mert Domonkos Sándor református, Bolla Margit pedig római katolikus vallású volt.

Ezután Domonkos nem is ment többször a leányhoz, viszonyukat azonban továbbra is fenntartották és másoknál találkoztak. Ezt a leány anyja megtudta s a leányt aljas, becsmérlő szavakkal szidalmazta, majd kessel is üldözte, hogy megöli, ha a viszonyal fel nem hagy. A leány többször panaszkodott anyja rossz bánásmódja miatt.

1921 február 21-én Nagy Lidia pápadereskei lakosnál — a leány barátnőjénél — találkoztak, ahol a leány könnyek között újra kifakadt, hogy ő már nem bírja tovább az anyjával, de nem bánja, ha az anyja megöli is őt, Domonkos el nem hagyja, mert annyira szereti, hogy nála nélkül nem volna képes élni. Domonkos azt felelte, legyen csak nyugodt, majd a napokban elintézi az ügyet.

Beismerte, hogy 1921 március 1-én 22—23 óra közötti időben elment a Győrfi Kálmán istállójába, ahol Győrfi aludt s megkérte Győrfit, menjen vele a Bolla Margiték lakására, mert annak anyjával, Feketenével ma végezni akar.

Győrfi Kálmán egy kissé vonakodott, de aztán mégis csak elment, mert Domonkos Sándor biztosította, hogy neki egyáltalában semmit sem kell csinálnia, csak éppen legyen ott, hogy jelenlétével őt bátorítsa. Domonkos a Győrfiék udvarán talált egy ablakrácsvasat, azt magához vette, Győrfi pedig egy botot vett s úgy mentek Feketené lakására. Mikor odaértek, Domonkos megütötte a falat, hogy Bolla Margitnak tudtára adja, hogy megérkeztek. Erre Bolla Margit felköltötte az anyját s ijedten azt mondta neki, hogy keljen fel gyorsan és menjen ki, mert valószínűleg tolvajok járnak az udvaron. Ez természetesen azért

történt, hogy Feketéné a Domonkosék kezébe kerüljön. Az anyjával együtt Bolla Margit is felöltözködött s egy égő lámpával a kamra felé tartottak, ami az épület végében volt. A leány átadta az égő lámpát anyjának azzal, hogy majd segítségért megy, de csak a kútig ment, s ott elrejtőzött, az anyja pedig bement a kamrába. Ő (Domonkos) Győrfivel a kamra mellett húzódott meg. Mikor Feketéné a kamrából ki akart lépni, ő a vasdarabbal fejbeütötte úgy, hogy hanyatt esett, azután addig ütötte, míg meg nem halt.

Győrfi ezalatt az ajtóban állott. Mikor Feketéné meghalt, odamentek a kút mögött álló Bolla Margit-hoz, aki azt kérdezte: „Mi van anyámmal?“, mire Domonkos azt felelte, hogy már halott. Azután meghagyta a leánynak, hogy addig ne menjen sehova, amíg ők haza nem érnek. (Mindketten a közeli szomszédságban laktak.)

Győrfi Kálmán pápadereskei lakos kikérdezéskor hosszabb tagadás után a következőképen ismerte be az esetet: 1920 őszén Domonkos Sándor barátjával több ízben eljárógatott Bolla Margit-hoz szórakozás végett; úgy Domonkos, mint Bolla Margit többször említették neki, hogy ha majd ők egyedül laknak a házban, akkor neki is meg fogják engedni, hogy nőismerősével — a szeretőjével — ott találkozzék.

1920 decemberében, amikor Feketéné Pápáról hazajött, ő már nem járt Bolla Margit-hoz. 1921-ben, ismeretlen napon, Domonkossal és Bolla Margittal együtt voltak, amikor Bolla Margit panaszkodott anyjára s kérte Domonkost, hogy „csináljon valamit“. Erre Domonkos azt felelte, hogy majd elintézi.

1921 február 27-én Bolla Margit, Nagy Lidiánál, kérdezte tőle, hogy Domonkos elmondta-e neki a tervét, mire ő azt felelte, hogy majd elintézik.

1921 március 1-én 22—23 óra között Domonkos eljött hozzá az istállóba, ahol ő már akkor aludt, s kérte, hogy jöjjön vele Bolla Margit-hoz, mert az anyjával végezni akar. Ő figyelmeztette Domonkost, hogy ebből baj lesz, de Domonkos azt válaszolta, hogy neki egyáltalában semmit sem kell csinálnia, csak azért jöjjön el, hogy jelenlétével bátorítsa. Ezután mind a ketten elmentek, ő egy bottal, Domonkos pedig egy vasbottal. Amidőn a lakáshoz értek, zörejt csináltak, erre Feketéné és Bolla Margit égő lámpával kijöttek s a kamra felé igyekeztek. Bolla Margit a lámpát átadta Feketénének azzal, hogy segítséget hív, de csak a kútig ment, Feketéné pedig bement a kamrába. Ők ezalatt az épület mellett húzódtak meg.

Mikor Feketéné a kamrából ki akart lépni, Domonkos a magával hozott vasbottal fejbeütötte, hogy az azonnal hanyattesett, azután addig ütötte, amíg meg nem halt. Ő addig az ajtóban állt. Amikor távoztak, Bolla Margit megkérdezte, hogy mi van az anyjával? Mire ők megmondták neki, hogy már meghalt, majd kérték, hogy addig sehova ne menjen, amíg ők haza nem érnek. A botot eldobta az udvaron.

Győrfi Kálmán azzal védekezett, hogy ő kizárólag csak azért volt jelen, mert úgy gondolta, hogy ha Domonkos Sándor és Bolla Margit összekerülnek és ha Feketéné nem lesz útban a szeretőjével, majd ő is zavartalanul találkozhatnak náluk.

A beismerések után a bűnjel kézrekerítése volt a járőr feladata s bár a tettesek azt mondták, hogy a bűnjeleket a helyszínen, illetve az udvarról a kertek alatt vezető gyalogúton eldobták, ott a járőr azokat a legalaposabb keresés dacára sem tudta feltalálni, ezért mind a három gyanúsított lakásán házkutatást kellett tartani. A vasbot nem került elő, ellenben a Domonkos lakásán megtalált Szabó tiszthelyettes egy véresnyelű fejszét, egy viselt katonai zubbonyt, egy katonai nadrágot, egy sűrű lócsőrű lábszárvédőt, amelyen vércseppek nyomai látszóttak. Ezeket a tárgyakat őrizetbe vette s a gyanúsítottakkal együtt a kir. ügyészségnek átadta.

A veszprémi kir. törvényszék mint rögtönítelő bíróság 1921. évi március 30-án kelt B. 1129/2. sz. 1921. sz. ítéletével Domonkos Sándort kötélt általi halálra és tízévi hivatalvesztésre, Győrfi Kálmánt pedig 10 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre és végül Bolla Margitot ugyancsak a veszprémi kir. törvényszék 1921. aug. 9-én kelt 1051/1921. 16. sz. ítéletével 10 évi fegyházra ítélte.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A spanyol csendőrség.

Dezséri BACHÓ LÁSZLÓ százados fordítása.

(6. közlemény.)

103. A csendőrség kötelessége a polgármesternek és a földtulajdonosnak jelentést tenni azon felesküdt mezőőrökről, akik ezen szabályzat 84. pontjában említett cselekmények valamelyikét elkövetik, hogy azok szolgálatuk alól felmentessenek és mások által pótol-tassanak.

104. A polgármester a csendőrség jelentése alapján visszavonja és hatálytalanítja az alkalmazásától megfosztott felesküdt mezőőr alkalmazási okmányát és csatolja annak az irataihoz. Az alkalmazástól való megfosztás a csendőrség által vezetett lajstromban előjegyzendő.

105. Az előbbi pontban foglalt megtorlás nem zárja ki azt, hogy a mezőőr ellen a büntetőtörvénykönyv és egyéb érvényben lévő rendeletek határozományai ne alkalmaztassanak.

106. Ha a csendőrség vagy a felesküdt mezőőrök pásztorokat, juhászokat, kondásokat stb. valamely büntetendő cselekmény elkövetésén érnek, azok letartóztatását, hogy az állatok őrizetlenül ne maradjanak, elhalaszthatják azon esetben, ha ez a további eljárást nem veszélyezteti. Ellenkező esetben a nyáj, konda stb. a legközelebbi istállóba vagy akolba, ahol az őrizhető, beteretendő, és a tulajdonos értesítendő, hogy további őrizéséről gondoskodják, amennyiben a tulajdonos tartózkodási helye a közelben van. A nyáj, konda stb. őrzése a tulajdonos más alkalmazottjára is rábízható. Hasonló esetekben minden más törvényes és hatásos eszköz alkalmazható, aszerint, amint a körülmények megkövetelik.

107. Ha a letartóztatott személyek a földek öntözésénél alkalmazott munkások, béresek vagy másféle napszámosok vagy felügyelők volnának, kik igáknál, lovaknál vagy gépeknél vannak alkalmazva, az előző pont elején említett eljárás ezekre is alkalmazható.

108. Tűzvész, árvíz és minden más, rögtön intézkedést követelő veszedelem esetén a csendőrség és a felesküdt mezőőrök, kik egymást különben is kölcsönösen támogatni kötelesek, igénybevehetik az egész szomszédság és minden arramenő, segítségnyújtására alkalmas egyén szolgálatait, amit megtagadnia a büntetőtörvénykönyv idevonatkozó szakasza értelmében, mely a segélynyújtás megtagadását tűzvész, árvíz, hajótörés vagy más veszély esetén kihágásnak minősíti, senkinek sem szabad.

109. A csendőrségnek jogában van a magánalkalmazásban lévő mező- és erdőőröktől, a lakosságtól és járókelőktől a mellékutak és ösvényekre vonatkozó bárminemű felvilágosítást követelni, ha erre a mezőrendészeti szolgálat ellátása vagy büntettek üldözése érdekében szüksége van.

110. A csendőrség a böngéztést és tarlózást csak akkor ismeri el jogosnak, ha a böngézők és tarlózók a föld jogos tulajdonosától vagy annak meghatalmazottjától aláírt és az illetékes csendőrség parancsnokának aláírásával és bélyegzőjével ellátott meghatalmazás birtokában vannak. A csendőrségi közbelépés elkerülése végett a csendőrség előtt ismeretlen aratók, szüretelők, faszállítók, favágók s bárminemű termények behordói hasonló igazolványokkal látandók el.

111. Azon naptól kezdve, melyen minden tartomány csendőrsége átveszi az egész mező- és erdőrendészeti szolgálat ellátását, az állami erdők összes alkalmazottai csak a termelési szolgálatra alkalmazandók, azok pedig, kiknek hivatása csak az erdők őrzésére szorított, elbocsáttatnak.

A csendőr ABC-je.

I. FEJEZET.

Általános intézkedések.

1. A csendőr legfőbb jelszavának: a becsületnek kell lennie, amelyet folt nélkül kell megőriznie, mert ha ez egyszer elveszett, többé nem pótolható.

2. A legjobb hírnév és a legnagyobb erkölcsi erő a testület legelső követelménye; tagjai erkölcsi tulajdonságainak a megerősítése a csendőrségi intézmény létének az alapja.

3. A csendőr megjelenése, tisztasága, jó modora, körültekintő viselkedése és elismert becsületessége által mindig a tisztesség és erkölcs példaképe legyen.

4. Annak, aki egy olyan tisztességnek örvendő egyenruhát visel, mint amilyen a csendőrségé, sohasem szabad goromba szavak, erőszakos tettek, rossz modor és mások bántalmazása által feltünnie.

5. A kötelességéhez mindig hű, a veszélyben bátor, szolgálatát méltósággal, okosan és következetesen el látó csendőr nagyobb tisztelet tárgya lesz, mint az, aki fenyegetésekkel gyűlöletessé teszi magát.

6. A csendőr legyen körültekintő gyengesség nélkül, határozott erőszakosság nélkül és okos anélkül, hogy lealacsonyítaná magát. Törekedjék arra, hogy csak a gonosztevők és a rend ellenségei rettegjenek tőle.

7. Főfegyvere a mások meggyőzése és saját erkölcsi ereje legyenek és azon fegyverekhez, melyeket visel, csak akkor nyúljon, ha mások megtámadják s ha látja, hogy szavai nem használnak. Ilyen esetben azonban fegyverének mindig becsületet szerezzen.

8. A csendőr a bajban levők gondviselője legyen és megjelenése bizalommal töltse el azt, kit gyilkosok támadnak meg, akinek a házat a lángok pusztulással fenyegetik, hogy előbbi személyét, utóbbi tulajdonát biztonságban érezze.

9. Hivatásának tudatától teljesen át legyen hatva s ha nincs is szolgálatban, tartózkodjék a rossz társaságtól s az olyan szórakozásoktól, melyek nem méltók azon tekintélyhez, melynek őt mindig jellemeznie kell.

10. Akár a monarchia fővárosában, akár az ország legeldugottabb helyén tesz szolgálatot, nem szabad lakótanyájából távoznia anélkül, hogy hetenként legalább háromszor meg ne borotválkozzék, szakállát rendben ne tartaná s haját rövidre ne vágatná. Ruházatának tisztának, lábbelijének mindig fényesnek kell lennie.

11. Ha valami rendkívüli és fontos szolgálatot teljesített és a hála elismerésül jutalmat szeretne neki juttatni, azt sohasem szabad elfogadnia. A csendőr mindig csak a kötelességét teljesíti s ha valamit várhat attól, akinek segítségére sietett, az csak a hálás visszaemlékezés lehet. Ez a nemes érdektelenség töltse őt el büszkeséggel, mert célja nem is lehet más, mint mindenkinek a becsülését kivívni, különösen fellebbvalóinak elismerését, amely az előléptetés útját meg fogja könnyíteni előtte.

12—13. A méltósággal viselt egyenruha nagyban előmozdítja a csendőrt (körülvevő általános tiszteletet). A testület dekoruma megköveteli, hogy a csendőr más ruházati darabokat, mint az előírt, az utolsó gombig szabályos egyenruhát, sohasem viseljen. Minden egyes csendőr a tisztaság és a csín mintája legyen, mert a rendetlenség a ruházzkodásban másokban megvetést ébreszt.

14. Bajtársait és barátait udvariasan, de kiabálás és hadonászás nélkül üdvözlje, azokat rendes neveiken nevezze, csúfneveket sohasem használjon, mert azok használata őt kedvezőtlen megvilágításba helyezi.

15. Az utcán ne énekeljen és ne adja át magát olyan szórakozásoknak, melyek nem méltók a társadalomban elfoglalt helyéhez; csendes és komoly viselkedése nagyobb tiszteletet ébresztenek, mint fegyverei, melyeket kizárólag csak akkor használhat, ha azt a szolgálati körülmények megkövetelik.

16. Figyelmes legyen mindenkivel szemben; az utcán a jobboldalt engedje át nemcsak katonai előljáróinak, hanem a helyi hatóságok közegeinek és bárminő rangú állami tisztviselőnek, minden tisztességesen öltözött polgári személynek, különösen pedig a nőknek. Ezáltal bebizonyítja figyelmességét az előbbiekkel, figyelmét az utóbbiakkal és jónevelését mindenkivel szemben.

17. Pontosan feleljen meg azon előírásnak, hogyan kell a hadsereg tisztjeit üdvözölnie és ezen kötelesség teljesítésében példával járjon elől. A tábormonokokat és tiszteket a szolgálati szabályzat határozmányai szerint üdvözlje. Ugyanígy tisztelegés jár a tartomány polgári kormányzójának is.

Ofelségeiket és a királyi hercegeket, a zászlókat és standardokat, ha fegyver nélkül van, úgy üdvözlje, hogy

megáll, kalappját leveszi hegyénél fogva és azt jobbkezevel a nadrág vasalásához tartja.

18. Igyekezzen bajtársaival a legjobb egyetértésben élni és táplálni azon bajtársi viszonyt, melynek a testület tagjait össze kell fűznie. De szíves viszonyban lehet állomása azon polgári egyéneivel is, akik erkölcsi-ségük és tisztességes viselkedésük folytán a tiszteletet megérdemlik.

19. Sohasem szabad idegen lakásba kopogtatás és a belépés engedélyezésének udvarias szavakkal való előzetes kikérése nélkül belépnie. Ha az engedélyt megkapta, levett kalappal léphet csak be és kalappját csak távozás után teheti fel.

20. Ha csendőrségi szolgálatának szabályszerű el látása közben személyazonossági okmányokat kell követelnie, csoportokat feloszlatnia, helyiségeket kiürítenie, vagy az azokba való belépést megakadályoznia, ezt sohasem tegye anélkül, hogy megelőzőleg a „szíveskedjék, uram“, vagy „legyen olyan jó, uram“ udvariasági formákat ne használja. Ha a hadsereg tisztjeivel, vagy egyéb előkelő személyekkel akad eközben dolga, ne mulassza el az azoknak rangjuk folytán kijáró, szabályszerű tisztelegést és velük annak megfelelőleg bánjon.

21. Ha fellebbvalójának személyes és szóbeli jelentést tesz, a szabályszerű tisztelegés után a történetekről rövid, tömör jelentést tegyen s kizárólag a történet események felsorolására szorítkozzék anélkül, hogy azokhoz kommentárokat fűzne; tiszteletteljes hangon, lassan beszéljen s adja meg mindenkinek a kijáró tiszteletet.

22. Szóbeli vagy írásbeli jelentéseknél sohasem mulassza el letartóztatott egyének neveit, azok korát, foglalkozását és lakhelyét megnevezni. Ha jelentése elkövetett bűntényekre, mint gyilkosság, rablás s más hasonló, vonatkoznék, az esetleges tanúk személyi és lakóhelyére vonatkozó összes adatokat gyűjtse össze.

23. Hogy szolgálatát tökéletesen teljesíthesse, igyekezzen alaposan megismerni és tartsa nyilván azok neveit, akik rossz hírűk, társadalmi állásukat és vagyoni helyzetüket felülmúló költségezésük, rossz társasággal való érintkezésük és nem kifogástalan életmódjuk által a községekben a gyanús egyének közé számítanak.

24. Ha elhagyott helyeken olyan sebesülte bukkan, akit élve nem lehet a legközelebbi lakott helyre elszállítani nyilvánvalóan súlyos állapota miatt, tőle nyilatkozatot vegyen ki, mely alapul szolgálhasson egy, a büntetőtörvény pontjai által előírt összes kellékekkel bíró, az esetről kiállítandó bizonylatnak.

25. A csendőrnek gondosan meg kell figyelnie azokat, akik lakhelyükről kellő ok nélkül gyakran eltávoznak. Az ilyen egyéneket személynél okmányaik valódiságának megvizsgálása által ellenőriznie kell s ha valami bűncselekmény elkövetéséről értesül, szigorúan ki kell vizsgálnia, hogy annak elkövetése idejében ezen egyének hol tartózkodtak. Ha ezeket a kivizsgálásokat a kellő körültekintéssel és az ügy természetének megfelelő részletességgel hajtja végre, kevés oly bűncselekmény lesz, melynek tetteit a csendőrség kinyomozni nem tudja.

26. Magánházakba a tulajdonos előzetes engedélye nélkül semmi körülmények között sem hatolhat be. Ha ez nem engedélyeztetnék, a csendőr köteles a ház ajtaát, ablakait és tetőzetét, melyen keresztül az üldözött egyén elszökhetne, megfelelő felügyelet alatt tartani és a házkutatási engedélyt a vizsgálóbírótól, ilyen hiányában pedig a községi bírótól kikérni.

27. A csendőrnek gondosan óvakodnia kell attól, hogy az utcán, tereken, üzletekben vagy magánházakban beszélgető emberek magánbeszélgetéseit kihallgassa, mert ez a testület szellemével ellenkező kénkedés volna. Azonban ez nem jelenti azt, hogy ne igyekezzen híryanagot gyűjteni s ne használja fel mindazt, amit szolgálatának legjobb ellátására szükségesnek tart.

28. Minden körülmények között kötelessége a csendőrnek a törvények megszegőit üldözni s különösen a gyilkosokat, rablókat s azokat, kik másokat megsebesítenek, letartóztatni és verekedéseket megakadályozni.

29. Ha tömegek összeverődését vagy lázongását veszi észre és saját erejéből a helyzetnek nem tud ura lenni, kérjen segítséget a legközelebbi őrstől vagy lakótanyától, s hol ilyenek nem volnának, forduljon közvet-

lenül a hatósághoz és kérje, hogy az tegye meg az intézkedéseket, melyek az adott esetben szükségesek.

30. Noha a csendőrség közvetlenül nem áll függő viszonyban a csendőrség székhelyén levő igazságügyi hatóságokkal, mégis legyen úgy a polgármesterek, mint a községi és vizsgálóbírák segítségére, ha ezek szolgálati ügyben segítségét igénylik.

31. A csendőrség felsőbbrendű hatalmat a községi előjáróságok felett nem gyakorolhat, miután úgy ezek, mint a csendőrség, mint ugyanazon felsőbb hatóságtól kirendelt és függő, szolgálatukat egymástól függetlenül végző testületek, csak arra vannak kötelezve, hogy a szolgálat érdekében egymást kölcsönösen támogassák. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ha a csendőrség tagjai, különösen pedig az őrsparancsnokok, a nevezett hatóságok magatartásában feltűnő hibákat vennének észre, vagy rájőnnének arra, hogy a községek polgármesterei, nem törődve köteleességükkel, viselkedésük folytán Öfelsége szolgálatának és az országnak különben elkerülhető zavarokat okoznak, ezt jelentsék haladéknélkül közvetlen előjáróiknak s ha az eset sürgőssége megköveteli, egyenesen a tartományi kormányzónak, hogy ez az esetről tudomást szerezve, a szükségesnek mutatkozó rendszabályokhoz nyúlhasson.

32. Miután a csendőr állandóan szolgálatban levőnek tekintetik, szolgálatának legjobb ellátása érdekében szükséges, hogy a szolgálati szabályzatot és a csendőr ABC-jét kívülről tudja és azt állandóan magával is hordja, úgy szintén a tartományi kormányzó által részére kiállított működési okmányt, személyazonosságának szükség esetén ennek előmutatása által való igazolása céljából.

33. Ezenkívül hordjon állandóan tintatartót és papírt magával feljegyzések céljaira, továbbá azon füzeteket is tartsa magánál, melyek az elfogatásuk végett körözött bűnösök személyi adatait és a bűncselekményekre vonatkozó adatokat tartalmazzák.

34. A csendőr a legmélyebb titoktartásra van kötelezve azakkal szemben is, akik őt adatok birtokába juttatják, s kiket elárulnia semmi körülmények között nem szabad, nehogy a maga iránti bizalmat elveszítse. Neveket elárulnia sohasem szabad. A titoktartás ellen vétők a legnagyobb szigorral lesznek büntetve.

Csendőrök tanúknak csak abban az esetben idézhetők és hallgathatók ki, ha az idevonatkozó belügyminiszteri rendelet értelmében szolgálati fellebbvalóik őket a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól feloldják.

II. FEJEZET.

Az utakon való szolgálat.

35. Ha a csendőr az országúton vagy bármely más úton való szolgálatra van kirendelve, az utat gyakran bejárni, azt jobbról és balról a legnagyobb figyelemmel felderíteni köteles, nem tévesztve szem elől azon helyeket, ahol gyanus egyének elrejtőzhetnek.

36. A járőrök, melyek ezt a szolgálatot ellátják, a terephez igazodjanak; ha az út szélessége megengedi, a két ember az út mindkét oldalán járva, egymás mellett haladjon, ha az út nagyon keskeny, akkor egymás után. Szabályul szolgáljon, hogy a járőr tagjai között a távolság 8—12 lépés legyen, nehogy egyszerre lephessék meg őket s hogy meglepetés esetén kölcsönösen támogathassák egymást.

37. Igyekezzenek a munkásoktól, az utasoktól, különösen pedig a pásztoroktól felvilágosítást szerezni afelől, hogy nyájai körül nem láttak-e olyan egyéneket, kiknek rossz kinézése bennük gyanút ébresztett.

38. Ha a jelek arra vallanak, hogy egy őrs működési körletének határában gonosztevők tüntek fel, akkor az őrs különösen éjjel gyakran küldjön ki járőröket, melyek különösen a nyájak, aklok, elhagyatott álló mezei lakok felett őrködjének és a kellő óvatosság mellett ellenőrizzék a csapszékeket.

39. Mindig szem előtt tartandó az a tény, hogy hajnali három-négy órától a napkeltéig és esti 5—6 órától a napnyugta után két óráig követik el a bűntettek legnagyobb részét; ebből következik, hogy a csendőrség járőrei a gyanus helyeken különösen ezen időben jelenjenek meg.

40. A csendőrség fennállása óta gyűjtött tapasztalatok azt mutatják, hogy a gonosztevők ha rabolni készülnek, gyakran előkelő lakásokban levő cinkosokkal lépnek egyetértésbe. Tehát a csendőrségnek kettőzött

figyelemmel kell kísérni ezeket s bűntény esetén a szigorúan lefolytatandó nyomozásnak minden körülmények között a tettesek leleplezésével és elfogásával kell végződnie.

41. Ha a járőr kérdezősködések vagy igazoltatás végett valakit megállít, ezt mindig a járőrvezető tegye, aki a célból előre megy, járőrtársát pedig 8—12 lépésnyi távolságra hátrahagyja. Minden elővigyázati intézkedést meg kell tenni meglepetések elkerülése végett, különösen ha több mint egy személyről van szó, s ha azok ruházatuk vagy más körülmény folytán gyanusnak látszanak.

42. A csendőrség ne csak a lopások tetteseinek a tartózkodási helyét nyomozza ki, hanem igyekezzék megkeríteni az ellopott holmit is, legyen az ruha, termény, állat vagy bárminemű jószág; felderítendő a rejtekhelyek és azon személyek is, kiknek birtokába kerültek az eltulajdonított tárgyak.

43. A járőröknek törekedniük kell arra is, hogy őrsjárataikat ne szabályos időközökben kezdjék meg és végezzék be, hogy ezáltal is lekössék a gonosztevőket.

44. Azokban az órákban, mikor a postajárat, a kocsiposta s bármiféle más utas át szokott haladni a járőrnek kiutalt területen, ennek az úton kell lennie, különösen éjjel és körletét mindenütt bejárva, meg kell vizsgálnia a gyanus helyeket és azokon a pontokon lesállást tartania, ahonnan a rábizott területet a legkönnyebben uralhatja; ugyanis ezen óvintézkedések megnehezítik a gonosztevők munkáját és a népben növelik a biztonság érzetét és azáltal hogy a járőrnek nem kell minden kocsit stb. külön kísérnie, a járőr munkáját is lényegesen megkönnyítik.

45. A legnagyobb aprólékossággal figyelendők meg a cigányok. S személyi okmányaik gyakran megvizsgálandók és személyleírásuk összehasonlítandó, ezenkívül ruházatuk, életmódjuk is figyelemmel kísérendő. Ha mindezen óvintézkedések azt eredményezik, hogy a cigányok foglalkozása és útirányuk ismeretessé válik, akkor utazásaik célja is felderítendő.

46. Miután a cigánynépnek általában állandó lakóhelye nincsen, tartózkodási helyét gyakran változtatja s olyan helyeken fordul meg, hol nem ismerik, velük szemben minden intézkedés megteendő, hogy a lovak elkötése és egyéb lopások meg legyenek akadályozhatók.

47. Rendelet intézkedik arról, hogy a cigányok és lókupecek a személyazonossági okmányokon kívül még a pénzügyi hatóság engedélyével is el legyenek látva, melynek értelmében a lókereskedésre fel vannak hatalmazva. Minden birtokukban levő ló járulatát fel kell mutatni tudniok, amely az állat faját, eredetét, korát, vasalását és bélyegét tünteti fel és amely okmány a vevőnek adandó át. Az eladás és vétel alkalmával ennek megtörténtét a községekben a polgármester, a városokban a rendőrség egyik közege igazolja és pecsétjével ellátja. Azok, akik ilyen okmányok birtokában nincsenek, vagy akik hamis okmányok birtokában talátnak, a vonatkozó törvény áthágása miatt a csendőrség által letartóztatandók.

48. A csendőr a községekben végzett őrsjáratai alkalmával, ha más meghatározott cél vagy kapott parancs ennek az ellenkezőjét nem követeli meg, a körlet határára elérve, sohasem térjen ugyanazon az úton vissza, amelyen jött, hogy ezáltal is nagyobb területet vizsgálhasson meg.

49. A járőrszolgálatokat az őrsparancsnoknak kell szabályoznia azáltal, hogy a járőrvezetőnek írásbeli utasítást ad, mely pontosan körülírja a bejárandó területet és meghatározza a pihenőhelyet is. Ettől a parancstól csak szükség esetén szabad eltérni. Ezen okmányba bevezetendő a járőrszolgálat összes eseményei, az egyes birtokokra való érkezés és az onnan való távozás ideje, melyet a birtokosnak, bérlőnek vagy alkalmazottnak igazolnia kell. Ezen okmány a szolgálat végezte után az őrsparancsnoknak visszaadandó, ki azt ellenőrző kiszállásai alkalmával magával viszi, azokba esetleges megjegyzéseit beírja és a gyűjtőben helyezi el mindaddig, míg annak megsemmisítése el nem lesz rendelve.

50. Ha a csendőr az őrsjárat alkalmával felfordult kocsit vagy szekeret, vagy elesett lovat lát, ha nincsen olyan feladattal megbízva, mely haladékat nem tűr, a tulajdonosoknak siessen segítségére, de minden esetben, ha utasokat bármilyen kellemetlen helyzetben lát, nyujtsa nekik a szükséges és kívánt segítséget.

(Folytatjuk.)

AZ ORSZÁGOS TISZTI KASZINÓ KÖZLEMÉNYEI

Társalgó berendezése tisztikaszinói tagok hozzátartozóinak. A M. Kir. Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület palotájának földszintjén közkívánatra, a kaszinótagok családtagjai és egyéb hozzátartozói részére, egy kis társalgót rendezett be, mivel előbb nevezettek az első emeleti klubhelyiségeket nem látogathatják. Hozzá tartozói vagy vendégei fogadása céljából ezen társalgó helyiséget — tagsági igazolványának felmutatása mellett — bármely tisztikaszinói tag igénybe veheti. A társalgót és annak kulcsát a kapus őrzi. (Bejárat az udvari főkapu átjárója alatt).

CSENDŐR LEKSZIKON

49. Kérdés. *A tettes betöri a sértett lakásának bezárt ajtaját s ily módon a lakásba behatolva az ott tartózkodó sértettet a magával hozott doronggal ütlegeli. A sértett 20 napot meghaladó időn át gyógyuló testi sérüléseket szenved. Mily büncselekményt követett el a tettes? Változik-e a büntetőjogi minősítés, ha a tettes nyitott ajtón hatol be a sértett lakásába s veri meg azt ott?*

Válasz. A más lakásába erőszakkal behatoló és ott 20 napon túl gyógyuló testisértést elkövető egyént kettős büncselekmény terheli: a Btk. 330. §-ába ütköző magánlaksértés büntette és a Btk. 301. §-ába ütköző súlyos testisértés büntette.

Igaz, hogy a Btk. 330. §-a szerint a magánlaksértést csak akkor lehet megállapítani, ha súlyosabb büntetés alá eső cselekmény nem forog fenn, már pedig a súlyos testisértés büntette súlyosabb büntetés alá esik, mint a magánlaksértés büntette. Ezt azonban úgy kell érteni, hogy a magánlaksértés akkor olvad bele a súlyosabb cselekménybe, ha a két büncselekmény tényálladéka is egymásba olvad, azaz a súlyosabb büncselekménynek az enyhébb magánlaksértéssel közös ténybeli elemei vannak. Ilyen büncselekmény például a betöréses lopás.

A kérdésben említett esetben azonban a lakásba erőszakkal behatolás és a testisértés külön tényálladékokat alkotva egymástól elkülönül, tehát a két büncselekmény ú. n. anyagi halmazat.

Ha a tettes nyitott ajtón hatol be testisértés szándékával, akkor a Btk. 332. §-ába ütköző magánlaksértés (magánindítványra üldözendő) vétségével van dolgunk. Ez a büncselekmény ugyancsak a testisértéstől fogalmilag teljesen független tényálladék lévén, szintén külön megállapítandó, vagyis a testisértéssel anyagi halmazatban van.

50. Kérdés. *Valaki tisztességes szándékkal hosszabb időn át udvarol egy leánynak. Később kiderül, hogy a leány, aki az ő komoly udvarlását elfogadta, egyidejűleg mással is udvaroltatott magának, sőt nyilvánvaló jelek utaltak arra, hogy a leány ennek a másikkal szeretője volt. A tisztességes szándékú udvarló erre gúnyos megjegyzések tárgya lett a kisvárosban, ahol az ilyesmi hamar köztudomásúvá válik. A nevetségesség válság elviselhetetlen érzése azt a gondolatot ébreszti fel a tiszta szándékú udvarlóban, hogy a leányt becsületsértés miatt beperli. Van-e az ilyen becsületsértési pernek jogi alapja?*

Válasz. Becsületsértést az követ el, aki más ellen becsületlenítő, lealacsonyító vagy megszégyenítő kifejezést használ vagy ily cselekményt követ el. A kérdésben leírt esetben a leány a mellőzött udvarlóval szemben ilyen tényálladékokat nem valósított meg. Hogy vele szerelmi dolgait, a másik udvarlóval való viszonyát nem közölte, ehhez joga volt, e jogának gyakorlása nem büncselekmény. Hogy a végén a tisztességes szándékú udvarló kellemetlen, kínos helyzetbe jutott s tapintatlan emberek kinevették őt, ez nem érinti az ő becsületét. Minősíthetjük a leány eljárását kíméletlenségnek, ám a törvény szerint ez sem becsületsértés.

Akinek a becsületén folt esett a fentiek szerint, az senki más, mint a szóban forgó leányzó.

51. Kérdés. *Jótevény célra, nyilvános helyen, belépődíj nélkül táncmulatságot rendeznek, ahol a megjelentek önkéntes adományokkal járulnak a hirdett jótevény cél megvalósításához. Nem tiltott eljárás-e ez, ha a táncmulatság megtartására hatósági engedélyt előzetesen nem kértek?*

Válasz. Az ilyen táncmulatság rendezése a Kbt. 76. §-ába ütköző kihágás közrend ellen. A fennálló szabályok e részben sem a jótevény célnak, sem a belépődíj kérdésének nem tulajdonítanak fontosságot, mert nyilvános táncvigalmak rendezése esetén feltétlenül megkívánják a rendőri hatóságnak és a helyi közigazgatási hatóságnak engedélyét. Megkívánják a szabályszerű illelékek lerovását is, melyet az engedélytelen mulatság rendezőin utólag is be kell hajtania a pénzügyi hatóságnak.

52. Kérdés. *Országos vásár alkalmával egy fuvaros valakit lófogatú kocsijával gondatlanságból elüt s az illetőn 8 napon belül gyógyuló testi sértést ejt. Mily büncselekmény ez?*

Válasz. A gondatlanság által okozott könnyű testi sértés elvileg nem büntetendő, rendszerint azonban, mint kihágás közegészség vagy testi épség ellen kerül büntetés alá. A kérdésben említett eset a Kbt. 120. §-ába ütköző kihágás alkotó elemeinek megállapítására lehet alkalmas, ha a fuvaros sebesen vagy vigyázatlanul hajtott.

53. Kérdés. *A férj testi sértés okozása nélkül tetteleg bántalmazza feleségét. Büntetendő cselekmény-e ez?*

Válasz. A tetteleg bántalmazás testi sértés okozása nélkül becsületsértés. Minthogy nincsen olyan jogi szabály, amely a férjet ilyen bántalmazásra feleségére nézve feljogosítaná, a bántalmazás miatt a feleség magánindítványára bünvádi felelősségre vonható.

54. Kérdés. *A törvényhatósági (vármegyei) szabályrendeletben megállapított kihágás miatt felelősségre vonhatók-e azok, akik nem laknak az illető törvényhatóság (vármegye) területén, hanem csak ideiglenesen, átmenetileg tartózkodnak ottan?*

Válasz. A Kbt. 3. §-a világosan kimondja azt, hogy a törvényhatósági szabályrendeletnek területi hatálya van, vagyis mindazokra nézve kötelező, akik az illető törvényhatóság területén tartózkodnak. A törvényhatósági szabályrendeletre mindazoknak alkalmazkodniuk kell, akik a törvényhatóság területére lépnek. Világosan megmagyarázza ezt a Kbt. 4. §-a, midőn kifejezetten kimondja, hogy szabályrendeletbe ütköző kihágásért azokat is felelősségre kell vonni, akik az illető kihágási jogterületen, amelyen a kihágást elkövették, csak ideiglenesen tartózkodnak, jóllehet ilyen kihágás állandó tartózkodóhelyükön megállapítva nincsen.

Az idevágó gyakorlati kérdések eldöntésénél természetesen döntően esik a latba az illető szabályrendelet teljes szövegének ismerete. Nevezetesen tudni kell azt, nem korlátozza-e maga a szabályrendelet az illető kihágás elkövetését bizonyos helyzetben levő személyekre. Tudni kell azt is, mi a szabályrendelet célja tulajdonképpen, mily érdekek védelmére készült, veszélyeztetve volt-e az az érdek a gyakorlatban felmerült eset szerint. Mindezek után meg kell vizsgálni adott esetben azt, hogy a kihágással gyanúsított szándékosan veszélyeztetette vagy sértette meg ezt az érdeket, avagy nem terheli-e őt ebben a vonatkozásban gondatlanság.

55. Kérdés. *A sértett rétjén a felgyülemlett esővíz pocsolyát alkotva, befagyott. A tettes a sértett engedélye nélkül az így keletkezett jégmennységet felvágatta, elfuvarozta és 10 pengőért eladta. Büncselekményt követett-e el? A sértett maga amiatt panaszkodik, hogy rétjét a jég felvágásával és elfuvarozásával össze-vissza gázolták s emiatt neki 30 pengő kára támadt.*

Válasz. A tettesnek nem volt joga a sértett földjén megjelenni s az ott található jeget birtokába venni. Amennyiben ez a jég értéket képvisel, ez csak a sértett, mint a telek tulajdonosát illette, mert az ott keletkezett jég az ő ingatlanának jogi értelemben vett „gyümölcse”, gazdasági előnye, amelyet számára a természet erői létesítettek, habár az ő minden közreműködése nélkül.

A tettes cselekménye ennél fogva az 1894:XII. t.-c. 93. §. a) pontjába ütköző kihágás, mert 24 pengőt meg nem haladó értékű gazdasági terményt lopott a mezőről, ezenkívül a sértett földjén jogosulatlanul szekerezett (94. §. h) pont).

Szó lehet azonban itt arról, hogy a Btk. 421. §-ába ütköző ingatlanvagyon rongálásának vétsége állapíttassék meg, amely esetben a mezőrendőri kihágások miatt a bűnvádi felelősség esik. Ebben az esetben az a lényeg, hogy a sértett a területére jogosulatlanul behatoló egyén részéről valóban szenvedett-e 4 pengőt meghaladó kárt.

56. Kérdés. Valaki törvényes ércpénz hamisítására vállalkozva, megállapodik egy ismerősével abban, hogy az a szükséges anyagi eszközöket a hamisítás kivitele végett rendelkezésére bocsátja. Közben azonban meggondolja magát s a csendőrségnél besúgja a dolgot s tanácsot kér (az esetre, ha a dolgot vállalná) abban a kérdésben, hogy büntetlensége biztosíthatná-e társainak az ő közreműködésével történt leleplezése esetén? Mily felvilágosítás adható az ilyen egyénnek?

Válasz. A törvény pénzhamisítás esetén nemcsak a kísérletet, hanem a pénzhamisítás elkövetésére irányzott szövetséget is bünteti. Amíg tehát a pénzhamisítás megkezdése után a feljelentő résztvevő a véghezviteltől való önkéntes elállás címén menekülhet a büntetés alól, aligha menekülne a pénzhamisítás elkövetésére irányuló szövetség miatt fennálló felelősség súlya alól, mert ezt a szövetséget vitán felül megvalósította.

Nézetünk szerint az illető egyénre nézve az lenne a legjobb, ha a megbízatást kereken visszautasítja. Ez a legerkölesőbb eljárás is. Figyelembe jön itt az is, hogy a hatóságoknak nemcsak az elkövetett cselekmények üldözése a feladatuk, hanem a szándékolt bűncselekmények megakadályozása is. Itt arra van kilátás, hogy a csendőrség csírájában fojtsa el egy bűncselekményt. Valószínű ugyan, hogy megbízója esetleg másnál fog próbálkozni, ám ennek üldözése vagy megakadályozása ismét más lapra tartozó dolog. Azt is figyelembe kell venni, hogy fonák, sőt bizonyos szempontból a jóerkölcsökbe ütköző dolog valamely bűncselekménynek mintegy hatósági felügyelet mellett való elindítása, még akkor is, ha leleplezés céljából történik a hatóságnak illetén eljárása. Más szempont alá esik az az eset, mikor egy bűnszövetség már működésben van s a hatóság a működés folyamán foglal el megfigyelő álláspontot s kémeivel vagy besúgóival a leleplezés alkalmasabb pillanatára vár. Az ilyen eljárás is inkább nagyszabású bűncselekmények esetében indokolt, mert a hatóságra nézve a nagy nyilvánosság előtt kényes helyzetekkel jár.

57. Kérdés. Büntetendő cselekményt követ-e el az, aki az 1921:XIV. t.-c. alapján kibocsátott államjegyet, vagy a Magyar Nemzeti Banknak törvényben megengedett szabadalma alapján kibocsátott bankjegyet megsemmisíti?

Válasz. Az államjegyek a törvény szavai szerint az állam függő adósságát alkotják és az azokon kifejezett tartozásért az állam vagyona és jövedelme szavatol.

Ha tehát valaki egy ilyen államjegyet megsemmisít, az lényegében véve úgy járt el, mint az a hitelező, aki elégette az adósa által kiállított kötelezvényt s ezzel hitelezői jogairól lemondott.

A Nemzeti Bank által a pénzforgalom szabályozása és a fizetések kiegyenlítésének megkönnyítése végett kibocsátott bankjegyek valóságos pénzürtéket képviselnek, ami főleg abban jut kifejezésre, hogy az aranyvalutás, illetőleg állandó értékű valutával rendelkező államok nemzetközi pénzforgalmában állandó értékű, valóságos pénzürték gyanánt elfogadják. Ezt a Nemzeti Bank azzal éri el, hogy a rendelkezésére álló tőkéket kellőleg hasznosítja, aranyat és állandó értékű valutákra szóló követeléseket gyűjt, röviden szólva, biztosítja magának a világ pénzforgalmában a szilárd hitelképességet. Kötelessége a Nemzeti Banknak előkészíteni és annak idején biztosítani annak lehetőségét, hogy az általa kibocsátott bankjegyeket bárki kívánására ércbe beváltsa (készfizetés megkezdése).

Nyilvánvaló ebből, hogy a bankjegyek megsemmisítői is csak önmagukat károsítják meg, míg végső eredményben a bankjegyet kibocsátó intézet kötelezettségein enyhítenek.

Ily körülmények közt tehát az államjegyeknek és

bankjegyeknek megsemmisítése éppen nem törvénybe ütköző dolog.

Viszont lehetnek esetek, amikor az állam- vagy bankjegyek megsemmisítői ezt oly körülmények közt teszik, hogy cselekedetük az állam hitelét sértő valótlan tényállítások kísérője, avagy magának a cselekedettel az állam meggyalázását célozzák. Ily esetben szó lehet az 1921:III. t.-c. 7. vagy 8. §-a alapján megindítandó bűnvádi eljárásról.

SPORT

Beszámoló az országos csendőrségi vívó-, mezei futó- és birkózó versenyről.

A pécsi IV. számú csendőr kerület rendezésében március hó 26. és 27-én Pécsen megtartott országos csendőrségi vívó-, mezei futó- és birkózóversenyek lefolyását a következőkben ismertetjük. I. *Tiszti vívóverseny:* A verseny színhelye a Zrinyi Miklós m. kir. reálnevelő intézet tornaterme volt. Jelen voltak: a helyőrség tisztikara *Vogt Waldemár* altábornagy vezetésével, *Ambrózy Gyula* tábornok, a csendőrség felügyelőjének helyettese, a helyi polgári hatóságok vezetői, polgári közönség és a Zrinyi növendékek. A verseny március hó 26-án 9 órakor vette kezdetét. Ezen a napon az előmérkőzéseket tartották meg, míg 27-én 16 órától estig a döntő zajlott le.

A magyar husipar remeke

az

Esterházy konzerv-virslit

Tartósságát a pléhdobozban hónapokig garantáljuk. Abból kivéve

mindig friss, rendkívül izletes

Fürdők, szállodák, éttermek, kávéházak, csemege-üzletek számára

nélkülözhetetlen!

Gyártja:

Herceg Esterházy Pál
rábaközi husárugyára, KAPUVÁR

Tájékoztató árjegyzéket ingyen és bérmentve küldtünk egyéb finom szalámi- és hentesáruinkról, valamint konzerv-sonka és más különféle huskonzerveinkről.

Levélcím: Husárugyár Kapuvár

Telefon: Kapuvár 25

Vezérképviselő:

Csányi Péter

Budapest, VI., Bulyovszky-utca 12. Telefon: Teréz 159-01

Képviseltek az ország összes nagyobb városaiban.

Benevezettek és indulók száma: Senior kardversenyre benevezett 18, indult 16, junior kardversenyre benevezett 31, indult 19, törversenyre benevezett 32, indult 24. Összesen benevezett 81, indult 59. **Helyezések:** a) Csapathelyezés: I. budapesti kerület 51 ponttal (a belügyminiszter úr vándordíját nyerte); II. pécsi kerület 23 ponttal, III. szegedi kerület 16 ponttal, IV. szombathelyi kerület 9 ponttal, V. debreceni kerület 6 ponttal, VI. székesfehérvári kerület 6 ponttal. b) Egyéni helyezés: 1. Kontra Kálmán főhadnagy (I. kerület) 20 ponttal, 2. Borovszky Jenő főhadnagy (V. kerület) 16 ponttal, 3. Baky László százados (I. kerület), 13 ponttal, 4. Pajor László főhadnagy (IV. kerület), 12 ponttal, 5. Marsó Pál százados (I. kerület), 10 ponttal, 6. Csiba István alezredes (IV. kerület), 8 ponttal, 7. Revisnyei Reviczky Zsigmond főhadnagy, (II. kerület), 6 ponttal, 8. Fetter Ferenc főhadnagy (I. kerület), 5 ponttal, 9. Árvay József főhadnagy (III. kerület), 5 ponttal, 10. Zsengeller József főhadnagy (III. kerület), 4 ponttal, 11. Kiss Aladár főhadnagy (VI. kerület), 4 ponttal, 12. Bernáth Sándor főhadnagy (I. kerület), 3 ponttal, 13. Horváth-Halás Antal százados (IV. kerület), 3 ponttal, 14. Keresztes Béla g. százados (II. kerület), 2 ponttal. **Díjazás:** Kontra Kálmán főhadnagy, mint a csendőrség országos tör- és kardvívó bajnoka tör és kard bajnoki plakettet, mint a kard szenior és a tör győztese 1—1 aranyozott érmet nyert. A tör- és kardvívó verseny II. helyezette 1—1 ezüstözött, a III. helyezette 1—1 bronzérmet kapott. Ezenkívül az első kilenc helyezett tiszteletdíjazásban részesült. A díjakat március 27-én a verseny befejezése után a verseny színhelyén **Vogt Waldemárné** úrasszony öngyméltósága adta át a nyerteseknek. **II. Birkozóverseny:** A verseny színhelye a Zrinyi Miklós m. kir. reálnevelő intézet tornaterme volt. Jelen voltak: a helyőrség tisztikara, hozzátartozói, nagyszámú legénység és a polgári társadalomból sok érdeklődő. A verseny március hó 26-án

9 órakor kezdődött, ezen a napon le is bonyolódott, csak az „országos bajnok” címért folytatott küzdelmet, a súlycsoportok győztesei között, tartották meg 27-én. **Helyezések a következők:** a) Kerületek helyezése: I. Ecsi 16 ponttal, II. pécsi kerület 15 ponttal, III. miskolci kerület 13 ponttal, IV. szegedi kerület 12 ponttal, V. budapesti kerület 8 ponttal, VI. székesfehérvári kerület 6 ponttal, VII. debreceni kerület 6 ponttal, VIII. szombathelyi kerület 2 ponttal. b) Egyéni helyezés: I. Nehéz súly: 1. Koronkay József csendőr (IV. kerület), 8 ponttal, 2. Berdó Kálmán csendőr (I. kerület), 8 ponttal, 3. Szentkirályi Sándor próba csendőr (Ecsi), 5 ponttal. II. Középsúly: 1. Krapfel János próba csendőr (IV. kerület), 7 ponttal, 2. Bene István tizedes (Ecsi) 6 ponttal, 3. Bakus Mihály csendőr (VII. kerület), 5 ponttal. III. Könnyűsúly: 1. Ribár László csendőr (V. kerület), 8 ponttal, 2. Habony István csendőr (VII. kerület), 6 ponttal, 3. Fazekas Imre próba csendőr (Ecsi), 5 ponttal. **Országos bajnok:** Koronkay József csendőr. **Díjazás:** Koronkay József csendőr, mint a csendőrség országos birkozó bajnoka, bajnoki plakettet, a súlycsoportok győztesei 1—1 aranyozott, a második helyezettek 1—1 ezüstözött és a harmadik helyezettek 1—1 bronzérmet nyertek. A díjak kiosztása a vívóversenynél említett időben és módon történt. **III. Mezei futóverseny:** Start a Zrinyi Miklós m. kir. reálnevelő intézet előtt. Távolság: leventéké 2500 méter, a többi indulóké 4800 méter volt. A versenyt március 27-én 10 órai kezdettel rendezték. Beneveztek: a leventék 7 csapat, a honvédség 7 csapat, a rendőrség 1 csapat, csendőrlégénység 8 csapat, csendőrtisztek 1 csapat (6 fő), a rendőrök azonban a nevezést ismeretlen okból lemondották. Dacára az előző napok tartós esőzésének és a pálya síkos, sáros, vizes voltának, a minden oldalról elhangzott kritika szerint, igen szép eredményt és sikert hozott a verseny. **Helyezések:** A) **Kerületi helyezések:** I. pécsi kerület 65 ponttal, (nyerte a honvédelmi miniszter úr

HANGSZEREK!

Húzóharmonikák P 6-75-től Gítárelterák P 13-20-tól
Hegedűk P 5-85-től Beszélőgépek P 28- -tól
Klarinétok P 10-60-tól Trombiták P 40-60-tól
Gítárok P 14-75-től stb. stb

Közvetlen szállítás a gyártási forrástól. **14.000 elismerő levél!** Külön magyar osztály! Kérje levelezőlapon (16 f. bélyeg) képes árjegyzékünket, melyet díjmentesen küldünk.

MEINEL és HEROLD

HANGSZERGYÁR KLINGENTHAL 57. szám (Szászország)

Modern BUTORSZALON

ÜLLŐI-UT 14. BAROSS-UTCA 11.

Olesó szolid kiszolgálás! Cégtul.: **Gáspár Nándor.**

SIMON GYULA

bőrönd és díszmű készítő, a közlg. tisztviselők szerződéses szállítója

Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám.

Csendőrségi tagoknak árengedmény.

Csendőrségi szállító!

Társasági sapka káki szintartó kammgarn

bőrernyő, bőrizzasztó, bőrrohamszijjal ... 6.—

Társasági sapka káki a legfinomabb

kammgarn bőrernyő, bőrrohamszij, bőrizzasztóval, selyembéléssel luxus kivitel ... 7.—

Bocskay sapka bőrizzasztóval és teljes felszer-

léssel ... 3-52

Ezüst sapkarózsa email nemzeti betéttel I. rendű ... 35

Ezüst kalapzsinór I. rendű ... 1-60

Tollforgólok ... 45

a 38 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6,

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 321-78.

Kérje a legújabb árjegyzéket!

Órák

Gábor Lajos

Budapest, V., Lipót-körút 30.

Ékszerek

— Kérjen órák és ékszerekből ingyen árjegyzéket, mely szerint 3-5 havi részletre vásárolhat. —

Készpénzfizetés mellett 10% engedmény.

vándordíját). II. debreceni kerület 40 ponttal, III. székesfehérvári kerület 30 ponttal, IV. szombathelyi kerület 25 ponttal, V. szegedi kerület 25 ponttal, VI. miskolci kerület 20 ponttal, VII. budapesti kerület 18 ponttal, VIII. Eesi, 5 ponttal. B) *Egyéni helyezések*: I. Tisztek: 1. Dr. Gergely Sándor százados (V. kerület), 18 I, 35 II, 2. Baky László százados (I. kerület), 19 I, 11 II, 3. Herberger Sándor főhadnagy (IV. kerület), 20 I, 41 II, 4. Berweiler János főhadnagy (IV. kerület), 5. Rada Károly g. főhadnagy (IV. kerület). II. Altisztek: 1. Szovák István őrmester (VI. kerület), 2. Kovács Elek őrmester (IV. kerület). III. Legénység: 1. Németh János VII. esendőr (IV. kerület), 15 I, 38 II, 2. Balogh János II. esendőr (IV. kerület), 16 I, 10 II, 3. Szili Ferenc esendőr (II. kerület), 16 I, 13 II. *Díjazás*: Úgy a tiszti, mint a legénységi első befutó aranyozott érmet, a második befutók, valamint az altiszti első helyezett ezüstözött érmet, a harmadik befutók pedig bronzérmet kaptak. A győztes csapat minden tagja bronzérmet nyert, a második és harmadik csapat tagjai bronzérmet nyertek. Ezenkívül az első három tiszti befutó, az első altiszti befutó, az első öt legénységi befutó 1—1 tiszteletdíjat kapott. Németh János VII. esendőr ezenkívül — mint a esendőrség országos mezei futóbajnoka — bajnoki plakettet nyert. Hasonló díjazásban részesültek a meghívottak csapatai is. A díjakat a verseny befejezése után *Vogt Waldemár* altábornagy vegyesdandárparancsnok osztotta ki. A versenyeken kiosztott tiszteletdíjakat a katonai és polgári hatóságok felajánlása és nagyrészen gyűjtés útján biztosította a rendező kerületi parancsnokság.

HIREK

Dicséretetek. A m. kir. budapesti I. sz. esendőrkerület parancsnoka *Cseresnyés Pál* gyalog tiszthelyettes, mert 19 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletével bajtársainak igen jó példát mutatott s az utóbbi években, mint a kerületi parancsnokság segéd-tisztségéhez beosztott segédmunkás igen szorgalmas és lelki-

ismeretes működésével előljáróit hathatósan támogatta, — *Gulbert István* gyalog tiszthelyettes, mert 19 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletével bajtársainak igen jó példát mutatott s az utóbbi években, mint a kerületi parancsnokság törzséhez beosztott segédmunkás igen szorgalmas és lelkiismeretes működésével, előljáróit hathatósan támogatta, *dicsérvő okirattal látta el.* — A m. kir. szombathelyi III. számú esendőrkerület parancsnoka *Deák Antal* esendőrnek, mert egy 12 éves leány sérelmére 1926 augusztus 26-án Tapolca községben elkövetett többrendbeli szemérem elleni büneslekményt kiváló kezdeményezése, nagy szorgalma és példás kötelességtudása által rövid idő alatt kiderített s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezére juttatta, a szolgálat nevében elismerését fejezte ki.

Március 15-ikének megünneplése a győri esendőriskolában. Kissé megkésve értesültünk a győri esendőriskola március 15-iki ünnepélyéről, mégis szívesen közöljük az alábbiakat, mint a helyes esendőrnevelés egyik dokumentumát: A győri esendőriskola legénysége folyó évi március hó 15-én hazafias ünnepélyt rendezett. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Szabados: Hiszek egy Istenben. Énekelte az iskola dalárdája. 2. A nap jelentőségét méltatta Polyák András próbaesendőr. 3. Petőfi: Nemzeti dal. Szavalta Kránitz József próbaesendőr. 4. Révfy: Három könny van szempillámon. Borsitzky-Pohárnik: Mult, Jelen, Jövő. Énekelte az iskola dalárdája. 5. Papp-Váry Eleménné: Hitvallás. Szavalta Zrinyi József próbaesendőr. 6. Molnár: Szegény Székely nép. Basszus szóló. Énekelte Baráth őrmester. 7. Lampért: Talpra Magyar! Szavalta Czifra József próbaesendőr. 8. Hymusz. Énekelte az iskola dalárdája. Az ünnepségen megjelentek a Győrött állomásozó esendőr- és honvédtisztek, valamint az altisztek hozzátartozóikkal, úgyszintén a vitézi szék kapitánya. A műsor szabatosan, minden zökkenő nélkül, a lehető legsikerültebben folyt le. A megjelentek úgy a műsor összeállításáról, mint annak lefolyásáról, a legteljesebb elismerés hangján nyilatkoztak. Ennek legérdekesebb bizonyága a következő átirat, amelyet a Győr, Moson, Pozsony közigazgatásilag egyesített vármegyék vitézi székkapitánya intézett a székesfehérvári esendőrkerületi parancsnoksághoz: M. kir. II. számú esendőrkerületi parancsnokságnak, Székesfehérvár. Győr, 1927. évi március hó 28-án. Meghívásra a győri esendőriskola által ren-

KEMÉNYFA HÁLÓSZOBA

Tartós kivitelben. Jótállással kapható.
Csendőröknek kedvező részletfizetési feltételek.
Lányi butorkereskedő, VII., Akácfa-utca 7. sz.

TURUL, RÁDAY-UTCA 6. (Calvin-tér sarok)

Legelső rangú **kerékpár, varrógép**
legolcsóbban **kedvező részletre.**

Alkatrészek.

Javítások.

HUBERT, THÖKÖLY-ÚT 17. (Keleti p. u. mellett.)

Szolgálati ügy } alkalmával sok időt és fáradságot takarít
Magánügy } meg, ha megbízható **kerékpáron** jár.

Kizárólag a m. kir. esendőrség
véglegesített egyéni részére:

12 havi részletre Automata } 260 pengő Victoria } 240 pengő
Victoria Luxus } Praeciosa }

Még ma küldje el megrendelését vagy kérjen részletes ismertetést levelezőlapon.

KOVÁCS JÓZSEF

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18. sz.

Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon: L. 985-27.

Kerékpár, motorkerékpár, varrógép, sportcikkek, gummiárúk. Csoportos alkatrész- és felszerelésrendeléseknél részletfizetés.

HEGEDŰ
HARMONIUM
TÁROGATÓ
CIMBALOM
HARMONIKA
CITERA

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis itt a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb húrokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyár
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőröknek részletfizetési kedvezmény.

Siessen személyesen megvásárolni a legjobb, extra erős kivitelű

DÜRKOPP *

lámpával és teljes felszereléssel

DIANA

220 pengőért!

KERÉKPÁRT *

11 havi részletfizetésre.

Ez a esendőrnek a legmegfelelőbb kerékpár.

Kapható: **KOVÁCS FERENCNÉL**
Szombathely, Király-utca 13. sz.

dezett hazafias ünnepélyen folyó hó 15-én megjelentem. Az ünnepségen látottak és hallottak következtében szükségesnek vélem, a kerületi parancsnokságot hivatalos tisztelettel értesíteni, hogy úgy a műsor precíz összeállítása, valamint az egyes számok előadása oly lélekemelő s annyira megható volt, hogy nem győztem eléggé csodálkozni, midőn az iskola-parancsnokságtól arról értesültem, hogy a szereplők alig néhány hetes újoncok. Véleményem szerint, az iskolaparancsnokság olyan hatalmas munkát végzett ezen magasztos ünnepség megrendezése által, mely teljes elismerést érdemel. A legénységbe a hazafiasság oly szépen be van oltva, a lelkesítés annyira örömteljes, hogy ily jó és nemzeti szellemben nevelt legénység, csak mintaképe lehet a magyar csendőrnek. Végül kijelentem, hogy ilyen szép és megható március 15-ét még sehol sem ünnepeltem, mint a csendőrlaktanyában. Vitéz Gombos s. k., tábornok, vitézi szék kapitánya.

A **Hadimuzeumi Lapok**, az *Országos Hadimuseum Egyesület* hivatalos lapjának 1-2. kettős száma a napokban jelent meg, rendkívül érdekes és változatos tartalommal. A lap elsősorban a hadtörténelmi múzeum ügyét szolgálja, közleményei azonban nemcsak szakkörökben, hanem az intelligens olvasókörökben is érdeklődésre tarthatnak számot. Különösen felhívjuk bajtársaink figyelmét a lapnak arra a közleményére, amely Mátyás király egy ismeretlen kardjának felkutatására hívja fel olvasóit. A Bukarestben megjelent *Trompeta a Carpati Cor* (Kárpáti Harsona) című politikai lap kiadóhivatala 1872-ben sorsjátékot rendezett, amelynek egyik nyereménytárgya Mátyás király egy kardja volt, a XV. századból. A kard egyik oldalára Mátyás király képe volt bevésve, alatta pedig arannyal bevert betűkkel e szavak állottak: „Mathias. Hungariae et Bohemiae Rex“, a másik oldalon pedig „Pro Merito“ szavak után „MCD. LXXV. Stephano. H. Izdeom. Patario. Moldaviae“. Hogy ez a kard miként jutott Bukarestbe, nem lehetett megállapítani, addig is azonban, míg a kard utáni puhatólás megejthető lesz, a **Hadimuzeumi Lapok** felkéri a hadtörténelmi emlékek barátait, hogy ha az említett kadról bármely irányban felvilágosítással tudnak szolgálni, azt a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum igazgatóságával közölni szíveskedjenek. A Hadimuzeum Egyesület a lap megjelenésével egyidejűen VII., Andrassy-út 20. szám alatt olvasótermet nyitott, amely az érdeklődőknek minden szerdán délután 4-7 óráig rendelkezésére áll. Az olvasóteremben bel- és külföldi katonai, történelmi, régészeti és művészeti folyóiratok díjtalanul olvashatók. A **Hadimuzeumi Lapok** évente 10 számban

jelenik meg, előfizetési ára egész évre 8 pengő, félévre 4 pengő, egyesületi tagok 50%-os kedvezményt élveznek. Előfizetéseket a kiadóhivatalhoz (VI., Andrassy-út 20.) kell intézni.

Hadtörténelmi közleményekre előfizetési felhívás. A Magyar Tudományos Akadémia Hadtörténelmi Bizottsága az általa kiadott Hadtörténelmi Közlemények 1927. évfolyamára előfizetést hirdet. Előfizetni csakis az egész évfolyamra lehet. Az előfizetés díja 1927. évre 5 pengő. A folyóirat kiadóhivatala: Budapest, IV., Váci-utca 38. sz., I. emelet.

Tárgymutató a Rendeleti Közlönyökhöz és a Honvédségi Közlönyökhöz. Horváth Rezső főszerkesztő a Rendeleti Közlönyök és Honvédségi Közlönyök eddig megjelent évfolyamainak anyagáról egy igen praktikus tárgymutatót szerkesztett. A tárgymutató magában foglalja a Rendeleti Közlönyben és a Honvédségi Közlönyökben 1874-től 1927 március 1-éig megjelent mindazokat a honvédségre és csendőrségre vonatkozó rendeleteket, amelyek eddig hatályon kívül nem helyezettek, illetve, amelyek a megváltozott viszonyok következtében hatályukat automatikusan el nem veszítették. A tárgymutatóban a rendeletek úgy vannak csoportosítva, hogy azokat, nemkülönben az azokra vonatkozó összes helyesbítéseket és módosításokat bárki azonnal és könnyen megtalálhatja. A tárgymutató 50 írodai oldal nagyságban, erős borítékkal és regiszterrel ellátva jelenik meg, később megjelenő rendeletek előjegyezhető végett minden betű után üres hely van hagyva. A tárgymutató ára 3 pengő és a postaköltség. A megrendeléseket Horváth Rezső főszerkesztő címére (Budapest, Ludovika Akadémia gazdasági hivatala) kell intézni. Tiszti parancsnokságok a tárgymutatónak igen jó hasznát vehetik.

Előléptek: Törzsörmesterré: az V. számú csendőr kerületben: Kelemen Antal örmester. Örmesterré: az V. számú csendőrkerületben: Sölyöm Elek, Szörnyü Imre, Abrahám Pál, Baranyi István, Cseh András, Dági Lajos, Hajdukovics József, Iván Pál, Komlós József, Lakó Vilmos, Nyári Pál, Petróczy Mihály, Szalóki István, Szerencsés Mihály, Szénási Mihály, Zsiros Bálint, Telep Ferenc, Böksök János, Bartalus László, Bacsó Antal, Farkas Pál, Gál István, Juhász Péter, Oravecz Ferenc, Szijártó Gyula, Vincze János III., Verik Lajos, Dékány Sándor, Kocsis János II., Csapó Antal, Papp István, Kollár György, Bana Bálint, Baltás Béla, Jambrik József, Kovács István VI., Gulyás Mihály I., Danes János, Magyar István, Gulyás András I., Tóth Andor János, Jusztin Márton, Szalóki András, Jankus Pál, Adám István, K. Varga

Értesítés.

Csendőrtisztek és altisztek

ruházati

szükségletüket **minőség, árak, törlesztési feltételek** tekintetében

legelőnyösebben

még mindig csak

Dr. LENGYEL ÁBRIS ny. máv. titkár

RUHÁZATI ÁRUHÁZ

Budapest, V. Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok)

cégnél szerezhetik be.

Dusan felszerelt raktár

összes felső és alsó készruházati cikkekben és anyagokban, u. m. férfi és női **szövet**, kész férfi- és gyermek**ruha**, felöltő, **női kabát**, kész **fehértanú**, gallér, kézelő, ág- és asztalterítő, **harisnya**, **kötött kabát** és mellény, törülköző, zsebkendő, **vászon**, chiffon, **zefir**, **kanavász**, férfi- női- és gyermek**cipő** stb. stb.

Kérdezősködésre

készleges levélbeli vagy telefoni felvilágosítást nyujtok.

Telefon: Lipót 962-49

„FOTÓ“

fényképezési szaküzlet

BUDAPEST

VII., Rákóczi-út 80.

Tiszteknek és véglegesített csendőröknek **6 havi hitel**

Fotó osztály:

Nagy választék minden árban elsőrangú gyártmányú gépekben, felszerelésekben és anyagokban.

Rádió osztály:

Kész készülékek, alkatrészek, vázlatok, accumulatorok stb. stb.

Optikai osztály:

Mindenemű látésővekben nagy készlet: szemüvegek, javítások orvosi vényre. Pontos és gyors kiszolgálás.

Gramofon osztály:

A mai kor legökéletesebb angol beszélőgépei a leg egyszerűbb kivitelűtől a legdrágább kivitelűig. Lemezek nagy választékban.

Mechanikai gyermekjáték osztály:

Vasutak (gőz-, villany- és óraszerkezettel), vasúti felszerelések, gőzgépek, gyerekkínók stb. stb.

János, Pusztai Antal, Takács Sándor, Szedlacek Mihály, Balogh György, Makó Lajos, Csellár János és Szlíz István csendőrök.

Házasságot kötöttek: *Sepsiszentkirályi Balázs Piri Gyula* I. számú csendőrkerületbeli százados *pásztói Szőke Dusy* úrnővel Budapesten. Az I. számú csendőrkerületben: *Nagy Lajos I.* törzsőrmester *Brucmer Karolinnal* Budapesten; az V. számú csendőrkerületben: *Rab Sándor* csendőr tiszthelyettes *Biliczki Juliannával* Nagybaracsán, *Annus Imre* őrmester *Forgó Annával* Füzesgyarmaton és *Fuchs István* őrmester *Nagy Máriával* Gyulán.

Halálozás: *Fodor Márton* — a szolnoki csendőr osztályparancsnokság gazdasági hivatalához beosztott — gazdasági tiszthelyettes f. évi április hó 4-én, súlyos gyomor- és bélfekély betegségben a budapesti I. számú honvéd és közrendészeti kórházban elhalt. Temetésén, mely április 7-én az I. sz. honvéd és közrendészeti kórház halottas házából Budapesten ment végbe, a szolnoki csendőr osztályparancsnokság tisztikara és legénysége küldöttséggel képviseltette magát és koszorút helyezett ravatalára. Irodai teendőit előjárói legnagyobb megelégedésére szorgalommal látta el.

Kérelmek. *Kölesönös áthelyezésüket óhajtják: Németh Lajos* jáki őrsbeli (szombathegyi osztály) őrmester a budapesti II. osztály területére; *Griffel Mihály* decsi őrsbeli (szekszárdi osztály) őrmester a szegedi kerület területére; *Igali Ferenc* bátaszéki őrsbeli (szekszárdi osztály) csendőr a kaposvári vagy esurgói osztály területére; *Szabó Imre* mádi őrsbeli (sátorlajuhelyi osztály) csendőr az egri osztály területére; *Németh Ferenc I.* és *Gazdag József* karádi őrsbeli (kaposvári osztály) csendőrök a székesfehérvári kerület területére. Kéri a kölesönös áthelyezésüket óhajtó bajtársaikat, hogy címüket közöljék velük.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen férje halála után a hátrahagyott család anyagi támogatására nemes adakozásukkal hozzájárultak, ez úton fejezi ki leghálásabb köszönetét *Mészáros Mártonné*, m. kir. csendőrtiszthelyettes özvegye.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt megfelelően honoráljuk. Kéziratot nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ívnek csak egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és könnyen olvasható írással írni. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát fölösleges beküldeni. Jellegül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jellegéből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Az előfizetést kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk.

Cs. Tóth őrmesternek. Utána néztünk a levelének, de az említett nyomtatványkereskedőnél nem tudtuk nyomára jönni a dolognak. A levelében említett eljárást mi is helytelennek találjuk s a kívánt lépéseket szívesen megtesszük, csak írja meg a közelebbi adatokat.

Ujfalu. Nincs sehol előírva, de a szolgálati illem úgy hozza magával, hogy ha egy szobában magasabb rendfokozatú előjáró vagy feljebbvaló van szolgálatilag jelen, a belépő vagy távozó alacsonyabb rendfokozatú előjáró és feljebbvaló előtt nem kell tiszteletadást teljesíteni, mert ez figyelmetlenség a magasabb rendfokozatú előjáróval szemben. Ha tehát pl. az őrsparancsnok oktatást tart, a belépő vagy távozó őrsparancsnok helyett nem kell felállással üdvözölni, mert ez a figyelmet elvonja és az oktatás menetét zavarja. Ha azonban az őrsparancsnok nem szolgálatilag, hanem csak — mondjuk — beszélgetés céljából tartózkodik a legénységi szobában, minden belépő és távozó előjárót és feljebbvalót természetesen az előírt tiszteletadással kell üdvözölni.

1887. H. A városi tisztviselőket épp úgy megilleti a lakbér és a családi pótlék, mint az állami tisztviselőket. Irja meg, hogy mi címen nem akarják önnek ezeket az illetékeket folyósítani.

Ruha teszi az embert.

Ez a közmondás másképp azt jelenti, hogy az emberek a külsőre igen sokat adnak. Áll ez különösen az írásbeli dolgoknál, amikor csak egy levél vagy akta van az illető kezében. Ilyenkor minden vélemény az után igazodik, hogy milyen az illető írása. A technika mai állása mellett az **AEG MIGNON** segítségével bárki azonnal tud egyenletesen, szépen írni, olyan szépen, hogy a világ legszebb írója sem versenyezhet az ezen gépen írt levelek szépségével.

A csendőrségnél közel 1000 db, a lakosság többi rétegeinél, 3000 db van a legnagyobb megelégedésre használatban.

Ára . . . . . 176 P + 2% forgalmi adó,

mely összeg csekély havi részletben törleszthető. Rendelje meg még ma 30 napi próbára teljesen díjmentesen, minden kötelezettség nélkül.

Aeg Unio Magyar Villamossági Rt.

ÍRÓGÉP-OSZTÁLYA

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 29.

Somlyó. Az alosztály anyakönyvi lapjában keresztülvezetett 4 évi katonai szolgálati idejéből 3 év kötelezőjébe beszámít. Nyugdíjába azonban a katonai szolgálati idejét beszámítani nem lehet, mert a katonai és csendőrségi szolgálata között majdnem teljes fél esztendeig nem teljesített szolgálatot, vagyis olyan hosszú megszakítása van, hogy a beszámítást még nyugdíjaztatása alkalmával kegyelmi úton sem kérheti a siker reményével.

G. M. őrmester, Dees. A lovaglótanfolyamra való vezénylésről minden őrs parancsban értesül. Leveléhez mellékelte 16 filléres bélyeget lapunk javára bevételeztük.

Vitakozók 5. 1. Mind a kettő. Utóbbi természetesen csak akkor, ha szükség és idő van rá. 2. A huzás nem történt meg. A sorsjegyintézőségeket keresik.

Küzdő. 1. Természetes, hogy baptista vallású leányt is feleségül vehet a csendőr. 2. Az arának olyan anyagi körülmények között kell lennie, hogy a házasság által a csendőr anyagi helyzete előnyösen változzék s a család fenntartása biztosítva legyen. Hogy ez fennforog-e, azt minden egyes esetben a kerületi parancsnokság bírálja el.

Bátraké a szerencse. 1. Kincstári felszerelési cikket magánúton beszerezni nem lehet. 2. A gyalogság, tüzérség, lovasság stb. együttvéve alkotják a honvédséget s nem testületek, hanem fegyvernemek. 3. Cikkeit küldje be. Meg kell azonban ismételniünk útmutatásunkat, hogy egy cikk keretében ne szálljon át túlnagy anyagon, mert így senki sem veszi hasznát írásainak. A csak szakembereknek való fejtegetéseket kerülje, mert a laikus olvasó ettől nem lesz okosabb. Egyik cikkét átdolgozva közöljük. A többi is sorra kerül. Ujabb levelére: 1. Nézze meg a Zsebkönyv belső címlapját. 2. Válasz a Csendőr Lekszikonban. 3. Altábornagyot Nagyméltóságú címzés illeti meg. Egyébként a kegyelmes úr megszólítást is használják. 4. 5. Erre már válaszoltunk.

A Csendőrségi Lapok részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor hirdetőirodája**

VI., Révay-utca 22. **vesz fel.** Telefon: T. 157-83.

Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 31 év óta a világot uraló eredeti angol

The Champion kerékpárokat

3 évi jótállással havi 20 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lánc, pedál, nyergeket nagyban gyári árban, külső gummik 6-80 pengőtől, belsők 2-10 pengőtől, Motóbécane francia motorkerékpárokat 840 pengőért szállítunk.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és motornagykereskedők

Nagy árjegyzék 500 képpel ingyen. Budapest, VIII. József-körút 41.

BÚTOR részletre **Ó** Budapest **3.**
olcsón VI., **Ó**-utca
Postások és rendőrség szállítója.

Hóvirág. A Cs-20. utasítás I. fejezet 5. pontja értelmében minden olyan esetben, amidőn — kórház, szabadság, fogásfenytés eseteit kivéve — oly körülmények állanak elő, amelyek következtében az előírt szolgálati órákat valaki nem teljesíthette, köteles az ő és egy csendőr előírt külszolgálat közötti különbözetet kitevő napokra a napibetétet befizetni. Ilyen esetben a 12 órán aluli többletet nem kell tekintetbe venni, a 12 órán felüli többlet pedig egy napnak számít. Ugyanez a kötelezettség áll fenn a szolgálatmentes gyengékedő legénységre is, ha a rendes étkezésben részt vesz. Ebből a szempontból a felülvizsgálat alatt állók is gyengékedőknek számítanak, a Határozványok fent hivatkozott rendelkezése tehát önre is vonatkozik.

Szigetvár. Egyelőre nem lehet megkapni.

Kisoroszi. Katonai szolgálati ideje a megszakításra való tekintet nélkül beszámít a kötelezőjébe, amely e szerint 1925 február hó végével jár le.

Futó. A múlt évi 24. sz. Csendőrségi Közlönyben talál erre vonatkozólag rendelkezést.

Gh. Zalaegerszeg. Róbert ny. százados és Kiskúmfélegyházán a Korona-szállóban lakik, Gyöző ny. főhadnagy s a balassagyarmati vitézi széknél van.

Dr. H. Gy. Eger. Nyugalmozott századosként szerepel a nyilvántartásban s lakása: Budapest, Szervita-tér 10.

Várakozó. Vitéz Udvarnok (Curry) Béla ny. ezredes Mohorán (Nógrádmegye) lakik.

Sz. I. Szombathely. Tartalékos volt, tartózkodási helye ismeretlen.

Zombor. Ny. főhadnagy. Lakása: Budapest, Csillaghegy, Bercsényi-u. 7.

N. J. Csongrád. Nem találtuk.

 Kerékpárok
Kerékpárgummi

Gépek. Alkatrészek. Mindent legjobb minőségben olcsón, részletfizetésre is szálltunk.

Deményi és Fia
Budapest, VI., Teréz-körút 4. sz.
Alapítva 1894. évben. Kérjen árjegyzéket.

12 havi részletre kaphat háló-, ebédlő-, úriszoba és konyha-
bútort a legolcsóbbtól a legdrágább kivitelig.
BLEIER Rákóczi-út 30. felemelet.

FIGYELEM! A m. kir. Csendőrség legolcsóbb beszerzési forrása. **FIGYELEM!**

Mindenfajta

CIPŐT + CSIZMÁT készpénzáron vásárolhat **hathavi lefizetésre**

Nyomtatvánnyal és felvilágosítással készséggel szolgál a

NORMA CIPŐKERESKEDELMI R.-T.

Telefon 79-79. Budapest, V. kerület, Erzsébet-tér 13. szám. Telefon 79-79.

Proszkoró. Nem találjuk. Ha jelégét teljes egészében közöltük volna, akármelyik vicclap megirigyelhetett volna bennünket. Pedig minden számunkban a szerkesztői üzenetek elején figyelmeztetjük olvasóinkat a jelégök helyes megválasztására.

Sámson László és Szabó II. Sándor csendőrök, Szalánta. Csak kéziratos aláírással ellátott áthelyezési kérelmet küldünk, azt is csak akkor, ha ki-ki külön, a maga nevében küldi be.

Adintor. 1. Lépes Győző ny. ezredes címe: Debrecen, honvéd állomásparancsnokság útján. **2.** Balla Jenő ny. ezredes címe: Debrecen, Ferenc József-út 72.

Érdeklődő. Tábori barna.

Havasi gyopár. Mindenki csak azt a kardot viselheti, amely rendfokozata részére rendszeresítve van. A kosaras markolatú lovassági kard a csendőrségnél egyáltalában nincs rendszeresítve, viselése tehát szolgálaton kívül is tilos és büntetés alá esik.

Cicero. A magasabb fizetési fokozatba való előmozdítás fegyelmi okokból az előírt szolgálati idő letelte után is mellőzhető. Fegyelmi szempontokon kívül azonban egyéb gátló oka az előmozdításnak nincs.

B. L. Nyírség. 1. Rang szempontjából előző szolgálati idejét beszámítják úgy, hogy a távol töltött időt előző rangjához hozzászámítják. Nyugdíj szempontjából való beszámítását csak nyugdíjaztatása alkalmával kegyelmi úton kérheti. **2.** Viselheti.

Tanya 10. Válasz a Csendőr Lekszikonban.

Rodostó. 1. A vitézségi érempótdíjak folyósításáról ez idő szerint szó nincs. **2.** Az új szolgálati utasítás szerint a csendőrnek télen-nyáron egyaránt havi 180 órát kell szolgálatban lennie. **3.** Ha az orvvadászok annyira garázdálkodnak, hogy csak 12 órát meghaladó szolgálat keretében lehet őket eredményesen ellenőrizni és ártalmatlanná tenni, természetesen ezt a szolgálatot az őrsparancsnok kiírhatja. **4.** Mehet.

Pázmánd. Válasz a Csendőr Lekszikonban.

Aradgály. Válasz a Csendőr Lekszikonban.

Bagolyvár. Válasz a Csendőr Lekszikonban.

Rába folyó. 1. Válasz a Csendőr Lekszikonban. **2.** A társasági sapka elnevezése onnan ered, hogy szolgálaton kívül, a társas élet keretében csak azt lehet viselni. Kalaposan nem mehet társaságba. **3.** Jelentse az őrsparancsnokának, az majd elintézi az ügyet. Ezt már régen megtehetette volna, ahelyett, hogy tanakodik a dolgon. Ezzel a bizalommal tartozik őrsparancsnokának. **4.** Magánúton elégtételt vehet — és kell is vennie — magának azzal, hogy mindennemű összeköttetést megszakít a leánnyal. Egyéb elégtételre azonban nincs mód, törvényes alapon pedig éppenséggel semmi.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas r.-t. nyomdája Budapesten, V., Honvéd-u. 10. sz.

(Telefon: T. 205—67, 205—68, 205—69.)

Felelős vezető: Tiringner Károly műszaki igazgató.

SÁRGA JÁNOS

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, MŰÖTVÖS

cs. és kir. udvari szállító

IV., KIGYÓ-UTCA 5. Klotild-palota

Brillians, aranyékszerek. Ezüstárak. Verseny- és dísztárgyak. Evőeszközök. Elsőrendű, mindennemű svájci órák a legjutányosabb áron. Kedvező részletfizetés mellett is. Óra- és ékszerjavítások. Saját műhely.

CSENDŐR-

tisztek, altisztek
és azok családtagjai

nyolc havi részletfizetésre készpénzáron

a következő cikkeket kaphatják:

női-, férfi- és egyenruha- szöveteket, bélésárakat, vásznat, sifont, zefireket, és egyéb vászonárakat, női s férfifehérműveket készen és rendelésre,	törülközőket, abroszokat, kötött és szövött árut, kötött gyermekgarnitúrát, kesztyűt, harisnyát, kész kötött kabátokat, függő- göny és függönykelméket,
---	--

uj, gyárilag sterilizált ágtyollat és pelyheket, paplanokat, mindennemű mosókelméket, selymeket, valamint díszpárnákat a

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM.

Az egyes vásárlások utáni első részletek 1927 június hó 1-ével kezdődnek.

Elsőrendű német gyártmányú

kerékpárok és varrógépek

véglegesített csendőröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók.

Kerékpár és Varrógépkereskedelmi Vállalatnál

Budapest, VI., Andrássy-út 83 - 85 sz.

Telefon 980 - 22.

BÚTORCSARNOK

ERNST GYULA, BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 33
(Klanczál-utca sarok)

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

CSENDŐRSÉGI KERÉKPÁRJAINK

MEGÉRKEZTEK!

Kínézett csendőröknek kedvező feltételekkel. Nagy javító műhely. Gyermek kocsik raktár. Alkatrészek nagyban árbán. Árjegyzék 600 képpel ingyen.

Láng Imre motor, kerékpár, varrógép és Budapest, VI., Teréz-körút 3 (sarok üzlet)

Pontos és legjobb órák:

Doxa . . 350.000 K

Omega . 550.000 „

== 5 évi írásbeli jótállással ==

POLGAR KÁLMÁN FIA műórás és ékszerész

Budapest, VII., Teréz-körút 5. I. em.

Arany- és ezüstórák, ékszer és ajándék tárgyak.

Részletfizetés bevezetve! * 30 éves cég

F) Tollszárak.

Tollszár finom, hasas, nickel kupakos 234. sz.	drbként	—16
Tollszár finom, 624. sz.	drbként	—16
Tollszár finom, 235. sz.	drbként	—16
Tollszár finom, vastag 627. sz.	drbként	—20
Patent tollszár	drbként	—24
Gummis tollszár	drbként	—40
Parafás tollszár	drbként	—48
Zsebtollszár és írón	drbként	—32

és feljebb

G) Írók.

Írón fekete 238. sz.	drbként	—08
Írón fekete Palladis 245. sz.	drbként	—09
Írón finom fekete Palladis 248. sz. 2. és 3. sz.	drbként	—11
Írón, legfinomabb fekete Palladis 312. sz.	drbként	—20
Tentairón	drbként	—16
Tentairón finom Palladis 1037. sz.	drbként	—20
Írón posta színes, piros, kék, zöld	drbként	—12
Írón finom piros, kék, zöld	drbként	—48
Színes tentairón	drbként	—48
Íróhegyező (gyalu)	drbként	—24
Íróhegyező dupla, aluminium	drbként	1·30
Íróhegyező rézből	drbként	1·60
Íróhosszabbító	drbként	—32
Íróvédő nickel	drbként	—16

H) Radirgummik.

Radirgummi, kemény — nagy	drbként	—16
Radirgummi, kemény — kicsi	drbként	—11
Radirgummi «Speck», nagy	drbként	—08
Radirgummi «Speck», kicsi	drbként	—06

I) Sokszorosítási anyagok.

Hektograph tekeres	drbként	12·—
Tojáspapír	ivenként	—10
Tojáspapír, sárga	laponként	—05
Fénylemez egész vastag sajtóhoz	drbként	4·80
Tollfesték 000-ás	kgként	7·60
Hegykiréta	kgként	—20
Vegy tinta «Dörner»-féle	üvegenként	1·20
Szivacs köle mosáshoz	drbként	2·—
Terpentin Ia.	literenként	2·80
Firnisz Ia.	kgként	3·20
Parafa	drbként	—64

K) Ragasztó anyagok.

Méza, darabos	kgként	3·20
Méza oldott 75 gr.-os	üvegenként	—60
« » 65 gr.-os	üvegenként	—48
Syntheticon 45-ös	tubusban	—36
Mézagához ecset	drbként	—12

L) Írógépkellékek.

Carbonpapír «Papyrus»	laponként	—07
Carbonpapír «Miraculum»	laponként	—06
Írógépszalag 11—16 mm.-ig	drbként	1·30-tól
Írógépszalag 25 mm.	drbként	1·80-ig
Írógépszalag 35 mm.	drbként	2·20
Írógépszalag (külföldi)	drbként	3·20
Vegyszalag 11—16 mm.-ig	drbként	1·30-tól
Vegyszalag 25 mm.	drbként	1·60-ig
Vegyszalag 35 mm.	drbként	2·20
Írógépradir	drbként	—12
Írógépsontolaj	üvegenként	—80
Betűkefe	drbként	1·60
Írógép-porecet	drbként	1·60

M) Spárgák.

Kenderspárga, vastag	2 gomb. 1 kg.	3·20
Kenderspárga, közép	5 gomb. 1 kg.	6·40
Kenderspárga, vékony	10 gomb. 1 kg.	5·20
Varrócérna 2/10. T.	10 gomb. 1 kg.	11·20
Cérna, nemzetiszínű	orsónként	—40
Cérna, nemzetiszínű 10 grmos	gombolyagonként	—40
Cérna, nemzetiszínű 20 grmos	gombolyagonként	—80

N) Különfélék.

Másolópapír (Indigó) középfinom	ivenként	—08
Másolópapír (Indigó) finom	ivenként	—10
Cartonlap, fehér	drbként	—24
Cartonlap, színes	drbként	—28
Kéreglemez 21×34 cm.	páronként	—30
Kéreglemez 24×31 cm.	páronként	—30
Palapapír tábla 4×6 cm.	drbként	—04
« » 6×8 cm.	drbként	—07
« » 8×11 cm.	drbként	—08
Papírtábla 10×16 cm.	drbként	—40
Fascikulus szalaggal A. alak	páronként	1·10
Fascikulus szalaggal A. alak, keskeny	páronként	—64
Fascikulus szalaggal B. alak	páronként	1·50
Okmány csomótáblák a Szárny g. k. u. mintája szerint		1·30
Raktári jelzőtáblák, fehér email festék, tetszés szerinti felirattal, réz akasztóval, 8×11 nagyság		0·20
Hozzávaló fehér kréta fában		0·35
Pecsétjegy	100 drbként	—16
Sorvezető	ivenként	—12
Keletbélyező	drbként	2·—
Író mappa	drbként	6·—

és feljebb

Bélyegzőpárna, kisebb	drbként	—90
Bélyegzőpárna, nagyobb	drbként	1·60
Festék bélyegzőpárnához	üvegenként	—50

Mindenféle bélyegzőt rendelésre készítünk.

Pecsétviasz, középfinom 20 sz.	rudanként	—16
Pecsétviasz, finom 50 sz.	rudanként	—24
Pecsétviasz, kiváló finom 100 sz.	rudanként	—56
«Gem» kapocs, kicsi	dobozonként	—16
«Gem» kapocs, nagy	dobozonként	—24
Rajzszeg 1 sz.	dobozonként	—32
Rajzszeg 2 sz.	dobozonként	—32
Rajzszeg 3 sz.	dobozonként	—40
Vonalzó körtefából, kisebb 40 cm.	drbként	—20
Vonalzó körtefából, nagyobb 50 cm.	drbként	—24
Vonalzó körtefából, 60 cm.	drbként	—28
Vonalzó, háromszög	drbként	—48
Vonalzó, acélből 30 cm.	drbként	—96
« » 40 «	drbként	1·10
« » 50 «	drbként	1·30
Tintatartó faaljjal, 1 üveges	drbként	2·—
Tintatartó faaljjal, 2 üveges	drbként	2·80
Tintatartó kerek töltéses	drbként	—40
Tintatartó oldaltöltéses	drbként	1·80
Itatódeszka fémesavarral kisebb	drbként	—80
Itatódeszka fémesavarral nagyobb	drbként	1·10
Tollszár-állvány	drbként	—96
Bélyegző-állvány egysoros	drbként	2·40
« » kétsoros	drbként	3·20
Íratcsiptető	drbként	—32
Szivacs-csésze szivacsos	drbként	1·60
Szivacs kicsi (iskolai)	drbként	—04
Szivacs nagy (köle mosáshoz)	drbként	2·—
Tus nagy üveg	drbként	—48
Tus kis üveg	drbként	—36
Tolltálca keskeny	drbként	—80
Tolltálca széles	drbként	1·40
Kés papírvágáshoz	drbként	4·—
Olló	drbként	4·—
Tű akta varráshoz	drbként	—08
Rézpecsétnyomó	drbként	1·10
Névcédula vászonból 50 drb névvel		1·50
Kalaptok-lemez	páronként	—36